

Ž I V B U Ď J E Ž Í Š K R Á L

Napsal

ROBERT MÄDER,
papež. prelát a farář v Basileji.

Přeložil

TOMÁŠ COUFAL,
os. děkan v Chrudimi.

1933

Vydalo Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustava Francla v Praze.

Nihil obstat.

Antonín Stříž,
censor.

Imprimatur.

Pragae, die 20. Septembris 1933.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis.

Nr: 12.272.

PŘEDMLUVA.

„Chvalozpěv můj Milovanému! Pravím: *Báseň svoji věnuji Králi!* Opaš mečem svá bedra, Všemohoucí! Přestroje střely tvoje, — národové jimi podlehnou tobě, — do srdcí nepřátel vniknou. Trůn tvůj, Bože, je na věky věkův! Žezlo spravedlnosti je žezlem tvé vlády.“ — Tak jása 44. žalm vstříc Kristu-Králi. Ten budiž naší melodií a naším heblem.

Tento spis věnujeme jako skromný zásvětný dar okružním listem „*Quas primas*“ proklamovanému Králi a jeho hlasateli Piu XI. Sv. Otec očekává od zlidovění královské myšlenky obnovení světa:

„*Pochopí-li všichni věřící, že musejí zmužile a vytrvale bojovati pod praporem Krista-Krále, budou se s apoštolskou horlivostí snažiti, odcizené a neuvědomělé duše získati Bohu zpět, a ony pak samy se přičiní zachovávatí práva Boží neporušená.*“

Dosud jsme své povinnosti neplnili. „*Nynější stav světa dlužno asi přičítati lhostejnosti a bázlivosti dobrých, kteří se vyhýbají boji nebo se ho jen mdlým odporem účastní. Z toho pak pochází tím větší opovážlivost a smělost nepřátel.*“

Katolicismus této doby je všeobecně příliš zakřiknutý a ostýchavý. Říká se, že opatrný. Ve skutečnosti je zbabělý. Mnozí, kteří by měli s apoštolskou statečností kráčet vpřed „*třímajíce pochodně pravdy*“, schovávají ty pochodně pod kbelec. Zacházejí s pravdou, jak se jednou vyjádřil Pius X. *jako podlounníci na hranicích*, schovávajíce katolické zásady plaše pod plášť. Chtějí sice přispěti k obnovení Jerusalema, ale nosí svůj kamínek úzkostlivě ukrytý v kapse.

To se musí změnit. „Čím více v mezinárodních schůzích a parlamentech se přechází potupným mlčením nejsladší jméno našeho Spasitele, tím je

více potřebí co nejhlasitěji je provolávati a všudy práva jeho královské moci a důstojnosti hlásati.“ Puzení božským nadšením chceme Krista vynésti z tichosti a skrytosti chrámů a nésti jako vítěze ulicemi měst, toho Krista, který sestoupil na svět a ježž bezbožní nechtějí uznati, chceme uváděti opět v jeho královská práva.“ Kristus musí vítězit a panovat.

Tyto listy jsou druhým, rozmnoženým vydáním před rokem vydané knížečky „*At žije král!*“ Království Kristovo je tu jak nadpisy kapitolek tak i v textu více zdůrazněno. Bylo dbáno při tom taky rozmanitých dob církevního roku: „Ježíš Kristus týž včera i dnes.“ Kéž této knížečce Spasitel požehná!

At žije Ježíš Král!

V Basileji, na Popeleční středu 1926.

R o b e r t M ä d e r, farář.

KRÁL STOLETÍ.

Svět je knihou. Každý tvor v ní větou. Sepsal ji a vydal trojjediný Bůh za spolupůsobení duchů a lidí. Věcí lidského rozumu jest, z této knihy vyčísti myšlenky Boží.

Každá kniha mívá svou základní myšlenku, svou vůdčí ideu, svou duši. Slovo, kterým je řečeno všechno, protože všechno obsahuje. *Slovo, které vyjadřuje úkol a obsah všeho stvoření a celých dějin světových, jest Ježíš Král.*

Tomu lze porozumět teprve tehdy řádně, až když člověk celou knihu přečte a nad ní se zamyslí. Teprve obecný soud Boží, závěrečná to kapitola knihy, přinese plné světlo do významu stvoření. Teprve až se objeví na nebi znamení Syna člověka, až zazáří jako blesk od východu na západ, teprve tenkrát pochopíme *tajemné proč a k čemu v konání Ježíšovu*, který je alfa a omega, počátek a konec a nesmrtelný král věků.

Nesvítí-li na nebi znamení Syna člověka, chybí světu světlo. Slunce, měsíc, hvězdy nic neprospějí. Nic není vidět. Ničemu není rozumět. Člověk tápe sem a tam a klopýtá na všech cestách. *Je jako duchovní zatmění slunce nad veškerým světem.* Jan vyličil toto zatmění slunce jako *velikou událost světa bez Ježíše* mistrnými rysy. Všecko jest učiněno skrze Ježíše, Slovo. Bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. V něm je život a život je světlo lidí. A světlo svítilo ve tmách a tmy ho nepojaly.

Duchovní zatmění slunce zatemňovalo dobu jistě před Ježíšem. Než přes 1932 roků křesťanství zastíňuje podnes ještě velikou část křesťanů. Pořád ještě platí Janovo slovo: *Uprostřed vás stojí a vy ho neznáte.*

Ježíš ještě ani z daleka není znám a milován

tak, jak by po 19 staletích bylo očekávat. Káže se, mluví se a píše se sice velmi mnoho o náboženských problémech v našich dnech; ale *centrální náboženská pravda*: Ježíš, spása světa, život duší a národů, hlava a srdce lidské společnosti, Ježíš Král ve svém obrovském, všeobecném, samospasitelném významu sotva od nemnohých se jen poněkud tuší.

Znamení Syna člověka je sice dosud vídati ve chrámech, na stěnách křesťanských rodin, na hřbitovech a na prsou některých zbožných duší. Ale není jako bývalo druhdy *sluncem dne*, jež určuje a ovlivňuje veškerý veřejný život, smýšlení a podnikání lidské. Žijeme v periodě duchovní noci, chladné, mrazivé noci bez Krista.

Tato nevědomost je *světovým neštěstím*. Neboť bývá vždycky předzvěstí vážných katastrof, jsou-li vůdcové lidu tak slepí, že nedovedou rozeznávat den a noc, pravdu a faleš, cestu a propast.

Ale horší ještě než slepota, nežli nemožnost viděti, jest *nechtít viděti*, totiž *nenáviděti světlo*.

V tomto stadiu nalézá se v této hodině veliká část lidského pokolení. Ať si mají jakékoliv jméno: liberalismus, neutralita, bezkonfesnost nebo laicismus; *hříchem moderního světa je, že nechce viděti na nebi znamení Syna člověka*.

Ježíš se už neuznává za veřejnou, rozhodující životodárnou moc. Podle nynějších ústav *nemá* ve sněmovnách, ve vládních úřadovnách, v soudních síních, ve školách, v dílnách *oficiálně co mluvit*. Nanejvýš povolí se mu spolumluvit jako každému *dasu*.

Víme-li, kdo Ježíš je, že je Stvořitel, zachovatel, vykupitel a pán země, pak musíme *liberální hřích*, zásadní neuznávání duchovní samovlády Kristovy nad lidskou společností pokládati za *nejtěžší hřích, který byl kdy od Velkého pátku spáchán*. Jest to jménem zákona a státu spáchaná *bohovražda*, o-

pravdové protikřesťanství. Právem proto nazval kardinál Mercier *oficiální odpadlictví* (apostasii) *národů největším zločinem naší doby*.

Taková je v přítomné době situace pro znamení Syna člověka. Nechtějí, aby na nebi svítilo světlo. Docela tak, jak tomu bylo o Veliký pátek. „Nechceme, aby tento panoval nad námi!“ Ale jednou všechno se změní. Svět nezůstane pořád liberálním. *Umělé hvězdy* pozemské velikosti, které chtějí slunce Pána našeho zacloniti, spadnou s nebe. Pak znamení Syna člověka na nebi zazáří a svět uvidí přicházeti Syna člověka na oblacích nebeských s velikou mocí a velebností.

Den obecního soudu jest dnem velikého zjevení nejenom v tom smyslu, že nebude žádného tajemství mezi lidmi, ale den ten odhalí před celým světem i *tajemství Ježíše Krále*. Bude to *nová epifanie, nové zjevení Páně*, jen že grandiosnější a obecnější než v den Sv. tří Králů. Bude to jakési *povýšení na trůn přede všemi národy země a přede všemi kůry andělskými na nebi*.

Myšlenka o absolutním, výlučném a neobmezeném království Ježíšovu nad veškerým lidským pokolením a nad celým světem je *jedna z nejvznešenějších pravd naší víry*.

Nazvali jsme svět knihou. Ježíš je v této knize nejenom nejzajímavější a nejkrásnější kapitolou, ale i její centrální a ovládající myšlenkou. Toto svaté jméno musíme se všech stran obhlédnout a v jeho světle všechno uvážit. Když Bůh chtěl svět stvořit, měl jenom jednu velikou myšlenku, dalekosáhlý plán, *jednu vůdčí ideu, Slovo — a to Slovo je Ježíš Kristus*.

Všecko, co existuje, má v Bohu jen tolik ceny a významu, co ho má jako úd a orgán svatého člověčenství Ježíšova, jako odznak a ornament roucha jeho slávy, jako obraz jeho dokonalosti nebo stolice jeho nohou.

Pavel načrtl na počátku své epištoly ke Koloss. *centrální myšlenku stvoření* šesti rysy: Kristus, obraz Boha neviditelného je prvorozencem nade všechno tvorstvo. V něm je stvořeno všechno, co je na nebi a na zemi, co je viditelné i neviditelné, jak trůnové tak knížata tak panstva i mocnosti. Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho. On je přede vším a všechno v něm bytuje.

Podobné obraty má i epištola k Židům: Bůh učinil svět skrze Ježíše. *Pro něho a skrze něho jsou všechny věci.* Bůh jej ustanovil dědicem nade vším. Všecko poddal jeho nohám. Tím, že mu poddal všechno, neponechal ničeho, co by mu poddáno nebylo.

Tato slova nepřipouštějí žádných pochybností. Království Ježíšovo není pouze kapitolou, ale vlastním úkolem dějin stvoření i světa. *Ježíš je všechno ve všem.*

Ještě zřetelněji vystupuje tato idea z Pavlova učení o církvi. Církev je tělem Kristovým, Kristus je hlavou církve. Hlava a tělo dohromady tvoří nedělitelnou, mystickou, tajemnou jednotu. Jméno této nedělitelné, mystické jednoty je, poněvadž jméno dává hlava, Kristus. Kristus a jeho Církev, hlava spojená s tělem, píše svatý Augustin, jsou jenom jednou podstatou (bytostí), jediným Kristem. My jsme se stali nejen křesťany. „My jsme Kristus.“ Církev je pouze jiným jménem pro Krista spojeného s údy. *Církev existuje jenom v něm a s ním a skrze něho. Kristus je v církvi všechno ve všem, cesta, pravda i život. Totéž platí o církevních dějinách.* V plném smyslu bude Ježíš všechno ve všem v den obecného soudu světa. Od toho dne nebude žádných pánů ani králů, ani žádných papežů. Jeden jest Pán, jeden král, jeden velekněz. Každé panství, veškerá moc i síla pomine. I chrámy jsou pak zbytečné ve městě Božím. Všemohoucí Bůh je chrámem a Beránek. Totéž platí

o slunci. Svící jeho jest Beránek. Tak je napsáno. Všecko je Kristovo. Ježíš je všecko ve všem. Úkol stvoření, cíl jeho dosahuje své dokonalosti. *Kosmologie stává se Christologií*, nauka o světě naukou o Kristu.

Stvoření je knihou o Ježíši Králi. „A viděl jsem na pravici toho, jenž seděl na trůně, knihu popsanou uvnitř i vně a zapečetěnou sedmi pečeti. A viděl jsem anděla silného, an provolává hlasem velikým: kdo jest hoden otevřít knihu a rozlámati její pečeti? A nikdo ani na nebi ani na zemi ani pod zemí nemohl knihu otevřít ani do ní nahlédnouti.

I plakal jsem velice, že nikdo nebyl shledán hodným, aby knihu otevřel, ani aby se díval do ní. Ale jeden ze starců řekl mi: Neplač, hle zvítězil lev z pokolení Judova, kořen Davidův, aby otevřel knihu i sedm pečetí jejich.“

I přišel Beránek a vzal knihu z pravice toho, jenž seděl na trůně. A když knihu otevřel, zpívali píseň novou říkající: Hoden jsi, Pane, vzít knihu a otevřít pečeti její, neboť jsi byl zabit a vykoupil jsi krví svou pro Boha lidi z každého pokolení a jazyka a lidu a národa. A slyšel jsem všechna stvoření, co jich je na nebi a na zemi a pod zemí a na moři a co jest v nich, všechny jsem uslyšel praviti: „*Tomu, jenž sedí na trůně a Beránkovi chvála a čest i sláva a moc na věky věkův.*“

Budťo se vědy pokorně vrátí k Ježíši, nebo jim zůstane kniha stvoření a dějin navždy nerozluitelnou hádankou, neboť vypravují o Kristu. *Kéž se stane píseň Stvoření též písní lidstva:* Můj Ježíš Král! Můj Ježíš, mé všecko!

Pojďte a učinme ho králem, jej jediného, králem srdcí a duchů a kéž dá Bůh, brzy i národů. Slyšíš z dálky zvony zvonit nesmrtelnému králi věků? Svět pomalu omrzí býti liberálním, daleko od Boha, uhýbati se Kristu. Svět hledá znamení Syna člověka — hledá krále.

KRÁLOVSKÝ MANIFEST.

Mně připadá, že musejí opět býti vánoce, veliká hodina narození, počátek nové, silné, krásnější doby. Nemohu prostě vypustiti z hlavy encykliku sv. Otce o Kristově království. Mám za to, že to je radostná zvěst, která patří k mimořádným milostem tohoto století. Ten veliký panovník, kterého tak mnozí s toužebností očekávali, je tady. Kristus Král! *Vánočním manifestem je Pia XI. proklamace světové monarchie Boha-člověka nad národy.*

A já jsem uslyšel jako hlas zástupu četného a jako hukot veliké vody a jako hřmění silného hromobití, kteréž pravilo: Alleluja! neboť *ujal království Pán Bůh náš všemohoucí.* Radujme se a plesejme a vzdejme mu chválu. A viděl jsem nebe otevřené, a hle kůň bílý a ten, jenž na něm sedí, slove Věčný a Pravdivý. Oči jeho jako plameny ohně a na hlavě jeho mnoho korun. A z úst jeho vychází meč na obě strany ostrý, aby jím bil pohaný. A bude panovati železným prutem. Na svém pásu má napsáno: *Král nad králi a pán nad pány.*

Dlouho dost se hlásalo na všech tribunách a na všech ulicích: *Zemřel.* 1789 byl prý rok jeho úmrtí. Národní shromáždění bylo mu veleradou. Od té doby dohrál svou oficielní úlohu v radě národů. My nežijeme už ve středověku. Svět se zatím stal liberálním. Svět nechává Krista živořiti v tak zvané tiché komůrce soukromé pobožnosti nebo v sakristii čistě náboženského katolicismu, ale *jako suverén národů, jako zákonodárce a soudce lidu je odbyt:* Říšské ústavy ho už neznají a neuznávají. Trpí se nejvýš jako jiná soukromá osobnost na půdě všeobecného práva; nikoli však jako universální a absolutní panovník. *Náboženství a politika*

jsou státním soudním rozsudkem a vůlí lidu *rozvedeny a rozloučeny*.

Král je mrtev, praví liberální politik, v časových záležitostech národů nemá už oficielně co dělat. Národohospodářství snad nemluví tak radikálně, ale jeho důsledky bývají stejně osudné. Hospodářství praví: král se do našeho oboru nemíchá. *Král spí*. Král nevidí, co děláme. Král je hluchoněmý a chromý. Kristus se nezabývá technickými a obchodními věcmi všeobecnosti. *Obchod je neutrální pásmo; je mimo dobro a zlo*.

Ať si neděle náleží Bohu, všední den je však řemeslníkův, obchodníkův, sedlákův, dělníkův. Co má na práci Ježíš v dílnách, továrnách, kancelářích, v obchodních domech? Co je mu do ceníků, otázek mezdních, nájemných smluv a bilancí? Bůh je příliš vznešený, než aby se k tak drobným věcem snižoval. Králové mají jiné starosti. Tak soudí *kapitalismus a socialismus*.

Král není doma. Král je v nebi, vysmívá se tak zvaná vzdělanost. Na zemi má místo něho slovo profesor. *Škola je jeho říší*. Víra a věda nemají spolu co dělat.

Učeliště musejí býti volnou půdou, žádným vlivem konfesíonelním ani církevní nadvládou nedotčena. Každý na své místo. Bůh do nebe, do školy učenec, muž svobodného badání — a jak všechny ty fráze znějí. Vzdělaná domýšlivost nechce nic vědět o suverením a všeobecném království Kristovu jako i politická pýcha a hospodářské velikašství. Řekne-li se: král je mrtev, nebo: král spí, nebo: král je pryč — celý moderní svět se zapřísáhl: Nechceme, aby tento panoval nad námi! Stejná píseň jak o Velký pátek. *Sociální bohovražda*.

Tu přijde Pius XI. se svou encyklikou a zazní to jako hukot mnohých vod a jako dunění hromu: *alleluja! Král není mrtev, král žije. Král nespí, král bdí. Král není pryč, král je ještě tady. Ježíš*

žije, panuje, vládne. Prohlašujeme neobmezené, nejvyšší všeobecné království Ježíšovo nejen nade všemi osobnostmi ale i nade všemi společnostmi, státy, národy, vládami. Proklamujeme universální monarchii Ukřižovaného nad celým moderním světem. Stavíme rok 1933 proti 1789! Prohlášení Božích práv na společnost naproti prohlášení revolučních práv lidských.

Universální království Ježíšovo nad společností lidskou není žádný nový článek víry. Je to prostě slavný manifest prastarého biblického, ale namnoze zapomenutého učení, jež patří oné kapitole nepopíratelných pravd, bez nichž lidstvo nemůže obstát, nemá-li zahynouti sebevraždou. Zdá se, že druhý žalm je zrovna složen pro dobu po roce 1789. Načrtává přímo klasický obraz liberálního století: rozbouření národové, rozeštvané davy, úklady knížat proti křesťanství a papežství a zákonům církevním, jsou obsahem jeho dějin. „Roztrhejme jejich pouta a jejich jho odvrzme.“

Člověku se zdá, že žije v těch dvou letních nocích, kdy byly prohlášeny moderní svobody. Marne! Ten, jenž na nebesích sídlí, směje se. Starý Bůh ještě žije. Žalm pokračuje. Myšlenku universálního království Ježíšova drží Bůh pevně oproti moderní revoluci a liberální demokracii. *Národové stanou se dědictvím Messiášovým*, jeho majetkem, končiny země. Panuje nad nimi železným prutem a rozbíjí je jako nádobu z hlíny. Tak to zní z toho žalmu.

Taky v N. Z. zdůrazňuje se opět a opět myšlenka mesiánského universálního království. Jsi-li ty král? ptá se Pilát. Odpověď nemůže býti zřetelnější: Ty pravíš. Jsem. Rex sum ego. Jsem král. A v jiné slavné chvíli opakuje: *Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi*. On musí pánovat „dokavád nepoloží všech nepřátel pod nohy své“. „*Všecko jest mu poddáno.*“

Kristus je tedy král. *Král v plném smyslu slova bez jakéhokoliv omezení, nevyjímaje ani panství světské.* Nemáme žádného práva zřejmé texty obou zákonů vztahovati pouze na duchovní království Ježíšovo. Celý Kristus, Bůh a člověk, jest králem, úplně a cele nad vším viditelným i neviditelným na nebi i na zemi.

Opakuji: Všecko je mu poddáno. *Taky politika. Taky hospodářství. Taky technika. Též obchod. Též věda. Též umění. Suverenita Krista nezná žádných výjimek a žádných hranic.*

Kristus je Král! Král nade všemi lidmi. *Král nad králi, císař nad císaři, president nad presidenty, vláda nad vládami, pán nad pány, zákonodárce nad zákonodárci, soudce nad soudci.* Kristus Král! Král v skutku a v pravdě. *Nejen dekorativní panák jako knížata v konstitučních státech. Nejen jako čestný předseda ligy národů. Nejen právem, ale i mocí. On skutečně panuje. Užívá i svých nepřátel, ať chtějí nebo nechtějí, ale spon nepřímo k provedení svých plánů a konečně vzpírají-li se, odhodí je jako rozbitou hliněnou nádobu.*

Ať žije Ježíš Král! Ať jsme jinak republikány či nejsme, tu musíme býti všichni monarchisty, protože jsme katolíky, kteří u křtitelnice přísahali přísahu věrnosti nesmrtelnému Králi věků. Královské prapory musejí vláti na všech veřejných náměstích, na všech školách, na všech dílnách, na všech radnicích, na všech horách. Až se nás budoucně budou tázati po naší politice, odpovíme: Známe jen jednu: Ať žije Král!

Víme, není to procházka. Je to *cesta oběti*. Vede přes horu Olivetskou a přes Kalvarii, cesta k vítězství. Kdo ale není hotov pro věc trpět a krvácet, není taky hoden pro ni žít. *Vzhůru! Pojďme. Moriamur pro Christo Rege! Zemřeme pro Krista Krále!*

III.

KRÁLOVI PROTIVNÍCI.

V Římě je duchovní úřední ozdravovna. Má za úkol, zjišťovati bacily, zaviňující choroby ve světě ideí a činů. Dne 11. prosince 1925 zjistil přednosta tohoto ústavu, který je odpovědný za duchovní zdraví celého světa, v okružním listě k pastýřům a národům: *Vypukl mor! Stal se již epidemií. Jeho jméno je — laicismus.*

Nadáli bychom se, že od toho 11. prosince všechno lidstvo se nalézá v rozčilení, že se ve všech časopisech vzdělaných lidí a ve všech shromážděných lidových, ve všech rodinách mluví o tomto moru, který Svatý Otec signalisoval. Každý však znalec přítomnosti potvrdí, že tomu tak není. Vůbec ani lékaři ani pacienti se dosud nepolekali. Z toho možno souditi, jak daleko už zlo pokročilo, když se reakce chorobného těla tak málo projevuje.

Přes to: *mor tu je. Laicismus existuje a zesílil v opravdovou chorobu naší doby.* Řím se nemýlil.

Co znamená laicismus? Jak učí Pius X. ve své encyklice „*Vehementer*“ ze dne 11. února 1905, jest Církev společnost lidí, v níž jednotlivci stojí v čele ostatních a *mají plnou a všechnu moc vésti, učiti a souditi.* Tato společnost je vzhledem k moci a způsobilosti *nerovná* tak, že zahrnuje *dva stavy* osob: pastýře a stádce; ty, kdož jsou postaveni v různých hodnostech hierarchie, a velikou společnost věřících.

Pastýře rozličných hodností označujeme krátce řeckým slovem klerus, stádce rovněž řeckým výrazem laos, lid. Z toho vznikl napotom výraz laik t. j. jeden z lidu, ne z kněží. Copak dělá laicismus? Laicismus usiluje o to, i když duchovní stav radikálně nepopírá, aby týž nicméně více a více z ve-

řejnosti zmizel. *Pryč se vším vlivem Církve a kléru z veřejného života.* Rozloučit Církev a stát. Pryč s duchem církevním i s klérem především ze školy. Vyučování buď bezkonfesní! Tož *odklerikalizování!* Pryč od kněze. To je program laicismu.

Laicismus je mor! *Tedy smrtonosnou chorobou.* Papežové mají právo *raziti peníze v říši ideí.* Dávají každé myšlence pravé jméno a žádají ovšem, aby se každému slovu ponechal původní význam, nebo aby mu byl navrácen. *Žádné falšování.* Práví-li sv. Otec: laicismus jest mor, pak nemáme práva spatřovati v něm jen lehkou nevolnost moderní společnosti. Lékař, který by těžké onemocnění léčil jako nevinnou slabost, byl by nepřitelem lidu a jeho hrobařem. *Uzná-li papež nemoc za mor, musíme ji i my jmenovati morem.*

Nesmíme se nechat zavést na bludné cesty počůchlou tvářností zla. Laicismus ovšem nepracuje mučednickými nástroji, ohněm a mečem, jako někdejší pronásledovatelé křesťanů, Neronové a Diokleciánové. Má jiné náhledy než ti staří, ale mnohem nebezpečnější. *Odnímá nám kyslík. Odnímá nám vzduch.* Zabraňuje nám mimo tichou komůrku a sakristii katolicky dýchat a *katolicky žít.* Působí tedy jako mor plicní, dusí až na smrt. Laicismus je smrtonosná nemoc. Laicismus je mor. Tedy *nakažlivá nemoc.* Nebezpečí nákazy je tím větší, že bacil podle úsudku sv. Otce už dávno obíhá v žilách států, tedy v krvi moderní společnosti. Laicismus náleží takoruka k podstatě moderního státu. Je téměř jeho duší, jeho životním principem, jeho otcem a původcem. Ústavní články a zákonné paragrafy jednotlivých zemí mohou se měnit; ale jedna myšlenka nezbytně náleží od roku 1789 k jejich existenci, třeba že všude nechce tak radikálně vystupovati, myšlenka: *stát jako stát, společnost jako společnost, vláda jako vláda nemůže a nesmí býti katolická.*

Zádejte od moderního státu cokoliv, jedno vám nedá: svou duši, svou krev, myšlenku nezávislosti na Církvi a kleru, svůj laicismus. Proto se bacil laicismu přenáší skoro sám sebou jako *nový dědičný hřích* na budoucí pokolení a není-li jím některý politik nakažen, pokládají ho skoro za člověka abnormálního, za člověka nepotřebného. To je druhý důvod, proč musí býti laicismus nazýván morem.

Laicismus — mor! Proto je — a to vyplývá z dosavadního odůvodnění — *epidemií, světovou nemocí. Sv. Otec mluví o infekci lidské společnosti, nazývá laicismus prostě morem naší doby a připisuje mu tím všeobecné rozšíření. Laicismus se nezastaví před žádnou hraniční závorou. Je to zjev zrovna tak německý jako francouzský, jako švýcarský, jako italský projev nemoci. Kdo řekne: U nás není laicismu, ten buď neví, co mluví nebo lže a pravdy v něm není.*

Mor laicismu nevyskytuje se jen u jiných, ale i u nás. I my jsme nemocní a nám papež v první řadě vytkl tu diagnosu. Laicismus se napotom rozšířil jako opravdová epidemie ve všech oborech veřejného života. Mor ten panuje — papež to zvláště zdůrazňuje — *na radnicích a ve sněmovnách. Mor panuje u soudů. Mor vládne ve školách. Mor panuje v literatuře a umění. Mor panuje — člověk tomu těžko přisvědčí — i v říši obecné dobročinnosti. Slovem: je tak rozšířen, že je snáze říci, kde je, nežli říci kde není. Skutečná světová nemoc!*

Laicismus je mor a proto *nepřítel Církve a lidu. Jsou nepřátelé, které dlužno milovati. Tak tomu chce hlavní příkázání. Jsou ale též nepřátelé, které musí člověk nenávidět. Žádá to Kristus. Tato nenávisť je jen rub lásky. Kdo nemůže rádně nenávidět, nedovede taky rádně milovat. Bůh je láska a svatost. Proto nenávidí nekonečnou nenávistí*

všecku špatnost, faleš, všecko, co je proti Bohu, všecko satanské a revolucionářské ve svém tvorstvu. Kdo Boha miluje, musí nenávidět, co Bůh nenávidí. Kdo miluje člověka, musí potírat, co člověku škodí, lež a hřích ve všech formách a stupních.

Gambetta prohlásil za bojovné heslo: *Le clericalisme voilà l'ennemi!* Klerikalismus, to je nepřítel. Když jsme přečetli encykliku Pia XI. pravíme my: *Laicismus to je nepřítel, to je vzdoro-Bůh, vzdoro-Kristus, zapřísáhlý nepřítel Církve*, to je satan našeho století. Kdo tento mor miluje, ten nenávidí Boha, Krista, Církev i svou duši. Kdo tohoto moru z lenosti, lhostejnosti nebo z osobního prospěchu šetří, stává se na jeho spoustách spoluvinným. Proto může pro nás platit pouze toto heslo: *Rozhodná obrana a rozhodný boj proti moru našeho století.*

Lékař, který zlo rozpoznal, předepsal taky lék. Sv. Otec Pius XI. prohlašuje: „*Nařizujeme-li, aby byl Kristus od celého katolického světa uctíván jako král, chceme tím přijíti vstříc potřebě našich časů a udati účinný prostředek proti onomu moru, který dnes společnost lidskou zachvátil.*“ Nejvyšší, obecné, neobmezené království Kristovo nad státem a společností tot protivu moderního laicismu.

Tu stojí armáda proti armádě, prapor proti praporu, heslo proti heslu. Nutno volit. Sloužit zde nebo tam. O to jde v obrovském zápasu duchů, jehož blízkosti patrně jsme se dočkali. Budoucnost náleží buď laicismu nebo království Kristovu. Co se nás tkne, my věříme, že mor, popleniv celý okrsek zemský, blíží se svému konci. Ať přinese zítřek cokoli, pozejtří náleží Kristu, Kristu Králi.

KRÁL NA LAVICI OBŽALOVANÝCH.

Je-li Ježíš skutečně přítelem lidského pokolení, jak jej Písmo rádo líčí, proč přihlížel mlčky, když 1. srpna 1914 stalo se to nejstrašnější, o čem dosud světové dějiny vědí? Je-li Bůh všemohoucí, proč nezakročil a nezasáhl svou nejvyšší mocí a neanuloval všechna prohlášení války? Je-li Bůh milosrdný, proč trpí, že miliony „nevinných“ musily prolít svou krev? — Je-li Bůh nevýslovně moudrý, proč se dívá, jak barbarství, bestialita vítězí nad vysoko vyspělou kulturou? Je-li Bůh spravedlivý, proč nechává všechna práva osobní, rodinná, majetková zašlapávati do bláta? Světová válka a světová revoluce nejsou *bankrotem* jenom politiky, ale i náboženství. Je-li Kristus králem, proč nekraluje?

To je žaloba, která se dnes Kristu předstírá. Lidstvo předvolává ve svém tříštění Ježíše jako velkého vinníka na stolicí odsouzenců: „Ve dne v noci stoupají k nebi se země, z její světových měst i jednotlivých obydlí milionová reptání, roztrpčené žaloby, tlumená nenávist, kletby a utrhačství.“ V tom spočívá jeden z nejpovážlivějších zjevů v duchovním životě přítomnosti. Lidé se zklamali v království Ježíšově. Základ náboženství pro velké davy zakolísal.

Je to dětinské podnikání, chce-li se člověk činiti obhájcem Boha. Ježíš nepotřebuje žádných advokátů. On si svůj proces provede sám.

Nicméně láska k Ježíši a k Církvi, jakož i láska k ubohému lidstvu přece nás nutká, *abychom se ujali tolik potupeného Krále Krista a jeho Církve proti reptáčům.*

Zklamal král? Nejprve se vyrovnám s atheisty a *materialisty*, moderními nevěrci. „Prozpytovali“ celá nebesa a prohrabali všechny útroby země. Pro-

listovali všechny archivy světa a studovali tajemství nejnepatrnějších atomů, aby nabyli důkaz proti existenci Boha. Oni nám praví, že ta věc je vědecky odbyta. Není Boha! Všecko je jen věčná hmota a věčná síla.

Nelze si pomyslit většího rozporu. Nikdo nespílá někomu, kdo neexistuje, kdo není. To by bylo k smíchu. Rozumný ateista, je-li který ateista rozumný, nemůže býti popíračem Boha. Vždyť v Boha nevěří. Proto ať — o něm ani o Ježíšovi nemluví. Máme tedy právo, žádati, aby v naší otázce, zklamal-li Ježíš, především všichni upírači Boha mlčeli.

Druhou třídu ve společnosti posuzovačů Boha a Krista tvoří tak zv. *liberálové*, svobodomyšlníci. Ti snad věří ještě v nejdokonalejší bytost, ale tato bytost, když stvořila svět, uchýlila se na odpočinek!! Bůh jako panovník se vzdal, poděkoval se. Liberalismus zapovídá mu každé zasahování do běhu politických událostí. Politikové a diplomati jsou nezodpovědní, nezávislí, suverenní!!! Ježíš nemá do časných záležitostí národů více co mluvit. To je liberální článek víry a když někdy katolický kněz vystoupil na kazatelně proti tomuto jejich „článku víry“, protestoval liberalismus proti němu pro zasahování do státních věcí.

Co se nestalo? Nastal 1. den srpna 1914. Na celém světě nebylo jediné katolické vlády. Všecky bez výjimky byly více méně liberální. Zdálo se, že sám Ježíš na potrestání národů stal se „liberálem“. „Nemíchal se do politických záležitostí národů.“ Učinil zdánlivě, co se na něm víc jak sto let ve všech shromážděních lidu a časopisech žádalo. A nyní opět, jaký to rozpor! Už po sto let liberální národové, kteří si dali liberální ústavy a volili liberální poslance, přičítají Bohu za vinu, že od dvou roků (1926) nechce do politiky zasáhnout!! Je-li kdo liberálem, pak nemá práva, ob-

viňovati Boha, že nezakročil. Liberálové musejí tedy pěkně v naší otázce mlčet, chtějí-li býti důslední.

Slovíčko k těm sentimentálním. Světová válka a světová revoluce se svými donebevolajícími nespravedlnostmi a ukrutenstvími jsou prý důkazem, že žádného Boha není. Kristus zklamal, ztroskotal. Odpověď: Svět se nestal pouze nevěreckým a liberálním, ale je bezbožným. Pravda. Vždycky bývali někteří lidé bezbožní (bez Boha). Než bylo vyhrazeno moderní době, že *bezbožnost se stala veřejnou mocí*. A co ještě horšího, z bezbožnosti vznikla opravdová, plamenná nenávist Boha. A rozzuřila se. Bezbožníci vrhli se na Boha, aby ho zardousili, usmrtili, zničili.

Kdo poněkud nahlédl do tajností moderního zednářstva, ten ví, že nepřeháníme. *Zednářství je tajná vláda*, která stojí téměř za všemi vládami země. Co prožíváme od veliké francouzské revoluce, to je radikální, neúprosná, nesmiřitelná válka proti Bohu, *revoluce země proti nebi*.

Co tedy musil Bůh učinit, je-li jaký? Všemi milostmi svět pohrdal. Všem výstrahám se vysmíval. Ani poučit ani obrátit se nenechal. Milosrdenství a shovívavost Boží byly mu jen podnětem k nové smělosti a zpupnosti. A co dlužno *zdůrazniti*, *my jsme to trpěli taky*. Dívali jsme se na tyto výbuchy nenávisti vůči Bohu a neměli jsme žádných zákonů a žádných soudů, abychom hájili práva Boží a Kristova. Byli jsme spoluvinni.

Tu musil Bůh promluvit, aby svá práva na zemi obhájil. Musil sáhnouti *k posledním prostředkům*. Musil. Nesmíme se nechat mýlití žádnými těžkostmi ve víře v Boha. Ale kdyby něco bylo, čím by se v nás vzbuditi mohly nějaké pochybnosti o existenci Boha, pak by to bylo toto: kdyby donebevolající moderní nenávist Boha a válčení proti Bohu zůstalo na konec bez odpovědi.

Já pro svou osobu, píše kterýsi spisovatel, poznávám, že nikdy necítil jsem blízkost Boha a jeho přítomnost tak, jako v těchto posledních letech. Kdo nyní ještě v Boha nevěří, možná, že bude v Boha věřit už zítra. Kdo nebude věřit ještě zítra, uvěří pozítří. Bůh může mluvit tak hlasitě, že *nad tím jeho „epheta“ všem bude v uších zaléhat.*

Kristus dává *apologetický kurs o svém království* a nepřestane s ním, až svého cíle dosáhne, až celý svět uzná, že Bůh existuje a že vládne s neobyčejnou moudrostí, láskou a spravedlností.

Starý Bůh ostatně je dosud živ. Největší tresty nemohou smazati ten obraz, který o něm nakreslilo Písmo svaté. Přišel na svět, aby nás vykoupil. Jako ubohé dítě ležel v jesličkách. Byl přítelem malých, chudých, nemocných a hříšníků. Nechal se bičovat, trním korunovat a ukřižovat z převelíké lásky. Dal nám Nejsvět. Svátost, aby mezi námi ustavičně přebýval. Dal nám moc, býti dětmi Božími. Přislubuje nám své celé nebe s věčnými radostmi za několik let utrpení a práce.

Dává nám nescíslné dary pro tělo, jež vylévá na spravedlivé i nespravedlivé, ač nám není dlužen ani halér, ani drobeček, ani jediný paprsek sluneční. Starý Bůh ještě žije. Věčné světlo ještě pořád hoří před našimi svatostánky. Kdo tvrdí, že takový Bůh nezná lásky, že je nespravedlivý a krutý, kdo o něm mluví, jakoby byl nepřitelem pokolení lidského, kdo proti Bohu reptá, ten je *netvorem nevděkem.*

Reptání národů míří též proti Církvi Ježíšově. Ta je na druhém místě obviňována, že zklamala: Církev a papež. To je nesmírně vážná žaloba. Čím děsnější oběti padnou v této katastrofální době, tím více *svalují* praví vinníci *odpovědnost za ně na katolickou Církev.* Všichni ničemové a padouši celého světa v budoucím kulturním boji povlekou Církev jako příčinu všeho neštěstí na Kalvarii, aby

ji kamenovali a ukřižovali. Církev prý selhala, neobstála, „ztroskotala“.

Bezhlavěji a nespravedlivěji nemožno mluvit. Kdo pak ovládá celou vnitřní a zevnější politiku států? Kdo má v moci moderní školu a vychovává muže, kteří řídí osudy Evropy? Kdo ovládá život hospodářský, průmysl, obchod, banky a bursu? Kdo má v rukou všechny novinářské agentury světa a veškeren velký tisk, tohoto krále veřejného mínění? *Liberalismus*, laicismus, protestantismus, kapitalismus, svobodné zednářstvo, materialismus, nationalismus, militarismus.

Zdůrazňuji ještě jednou: Jsou katolíci, jsou i katolické krajiny. Ale pokud víme, není v této době v celé Evropě ani jediného státu, katolicky řízeného, ani jediné skutečně katolické vlády.

Církev má jakousi zevnější vážnost; ve skutečnosti je však *spoutána na rukou i nohou*. S jejími biskupy zachází se od státu jako se sluhy. Její viditelná hlava, papež, jakoby nebyl. Pokrytci! Ženete „své hrubé pešáky i lehké jezdectvo s těžkými děly po našich rolích, kdy na nich úroda dozrává“ a pak na nás žalujete, nemáme-li bohatých žnín. Zavíráte nám ústa svými zákony a nařízeními, a pak nás kritisujete, že nemluvíme. Loupíte nám naše církevní statky, naše kláštery a nadace a pak nám házíte na hlavu výčitku, že nejsme sociálně činní.

Přibíjíte nás na kříž a potom se posmíváte, že s něho nesestupujem. Pokrytci, dejte našemu papeži, našim biskupům, našim kněžím, našim laikům *neobmezenou svobodu* mluvit, jednati, žíti, jak se dožadujeme. Pak přijďte a vizte, zklame-me-li. Zatím bijte se ve svá hříšná prsa a vyznejte, že vy a vaše zásady neobstály až k úplnému bankrotu.

Reptati proti Kristu! To je šílenství, jeden z největších a nejhorších hříchů. Je to hřích, který vidí

v Bohu nepřítele. Zmýlí-li se kdo v Bohu, pak se shroutil základ náboženství.

Pochopuji: jsou hodiny v lidském životě, kdy ducha zatemňuje tmavá, těžká noc a kdy duše nesmírnou tíží tlačena je k zemi. Ale v takových *hodinách olivetské zahrady* nesmí víra kolísat. Cesty Boží jsou cesty podivuhodné moudrosti. Třeba že nevíme, jak vše skončí, my dítky máme se nechat vésti Kristem za ruku a pomysleti si: Ježíš zná cestu a panuje taky ještě dnes.

To stačí. A stojí-li můj rozum: podrobím jej Nepochopitelnému. Budu věřit a doufat. S Jobem, velikým trpitelem řeknu: Ruku svou na ústa svá si vložím! Budu mlčet. Noc a mraky přejdou. Bůh neumírá. Bůh nezklame. *Ježíš nezklame*. Církev nezklame. Věčné světlo před našimi svatostánky ještě nezhaslo. S ranní zoří, věřte, nastane nový den.

V.

NENÍ MÍSTO PRO KRÁLE.

Zásadně nebyli Betlemité proti novému občanu Kristu. Ale poměry politické, sociální, hospodářské zavinily, že pro narození Mesiáše *nebylo místa*.

Kde by se dnes Kristus narodil? Nelámali bychom si velice hlavu, hledající místo pro dítě Krista, tak že bychom konečně upřímně rádi byli, kdybychom našli pro něho neutrální půdu nějakého chléva?

Nedopouštěli jsme se my, politikové, my sociální vědátoři, národohospodáři, učenci, umělci po *celých 100 roků betlemského provinění*? Nespočívá liberální hřích v tom, že všechno křesťanství doby minulé z nedostatku místa obmezil na určité posvátné chráněné revíry?

Pravda Kristova je něco všudypřítomného, všudy platného, trvalého jako veliké denní světlo Kristovo, slunce. Ta je všude a nikde. Ta je sluncem jediným a celým, anebo není ničím. Ta je pro všechny nebo pro nikoho. Z ní člověk žije, bez ní umírá. Kristus Král potřebuje mnoho místa, totiž všechno. To je jeho „neštěstí“. Jeho pravda nechce jenom žít, ale chce panovati, absolutně a sama. A v tom je příčina, proč by se dnes Kristus zase narodil ve chlévě.

Na radnici jistě nikoliv. Vláda musí na parketové půdě interkonfesionalismu jednati velmi opatrně. Nesmí se dáti jednostranně do služeb nějaké určité a k tomu ještě extrémní „strany“. Kdyby Kristus byl „čistě“ křesťanský! Ale on byl římsko-katolický, věřil v zázraky, v Trojici, papežský primát, definoval dokonce podle Mat. 16, 18, i ultramontanní dogma o neomylnosti! Z právně ústavních důvodů musila by proto žádost nebeského Otce, aby byla narození Kristovu za Betlém vykázána radnice, býti zamítnuta. Zásadně se na radnici nijak nezneuznává kulturní hodnota křesťanství, ale projekt tak zvaného vykoupení musil by se bez podmínky provést na půdě stávajícího státního práva. „Proto není místa pro krále.“

V uvážení, že Kristus je vtělená věčná moudrost, učinilo snad nebe pokus, získati za rodiště pro Krista nějakou *vysokou školu*. Senát jednal pak v delší schůzi o otázce, smí-li se Kristus naroditi na půdě vysoké školy. Bylo by ovšem poukázáno na to, že vysoká škola sice jde „s Bohem“ v péči o „to vyšší“, ale že se nesmí čistě vědecký charakter university uvádět v pochybnost žádným důvěrným stykem s náboženstvím. „Protože není místa.“

Dotaz v *umělecké akademii* by měl stejný výsledek. Literatura, malířství, hudba a t. d. musejí prý sledovati cíle čistě umělecké; ale nějaké vlivy,

jež by sledovaly tendence mimoumělecké, nemohou se v akademii trpěti. Náboženství prý lze sice umělecky bohatě vykořistiti; ale na druhé straně, že se umění nesmí nechat obmezovati ve své rozsáhlé říši krásna, aby se zaprodalo jenom jednomu. Umění prý není katolické, jako ani barva ani plátno ani papír. Kristus prý vyžaduje příliš mnoho místa. Chce všechno.

Sv. Josefe, zkus to ještě jednou. Vidíš ta veliká skladiště, továrny a banky? Tam je jistě místo! — Chyba lávky! To jsou *tvrze čistě hospodářské*. Co má Kristus činiti s uhlím, železem, hedvábím? Svätý Josef protestuje a odvolává se na první otázku katolického katechismu, na fundamentální otázku velkorysého katolického „světového názoru“. Výlučně hospodářští zástupci dávají prostředkující návrh, aby se z taktických hospodářských důvodů místo Kristu postoupilo sice, ale mimo něho ještě též jiným „křesťanským“ náboženským zakladatelům. Protože sv. Josef k takovému kompromisu nemůže dáti svolení, musí Kristus král z taktických důvodů zůstatí venku. Pro nedostatek místa. Je sice mimo čistě politickou, čistě hospodářskou a čistě uměleckou oblast ještě oblast čistě zábavná, čistě společenská, ale tam přirozeně nemá Kristus co mluvit. A tak jednak principiálně jednak takticky vzpírá se jedna říše po druhé vlivu katolické pravdy. Není už žádného místa pro krále!

Bohovražda na Golgotě zdá se nám proto poctivější a mužnější než toto upírání vzduchu a světla a místa až ke smrtícímu zalknutí. Má-li svět při této taktice nebo že tuto taktiku trpí dobrý úmysl, nic nemění na této zkáze naší věci. Co nám to prospěje, nechá-li nás svět principiálně žíti, ale takticky umříti? Co prospěje království bez území? Budiž místo Všudypřítomnému! Jak veliké? Všecko!

KRÁL BEZ KORUNY.

Všeobecně musíme o naší dnešní společnosti říci: Ježíš už nepanuje. Vzali mu korunu i žezlo. Praktický život je skoro *úplně zbaven nadpřirozena*. Svět je odkřesťaněn, znaturalisován, Ježíši odcizen. A nejen ten svět, který je z 99% zpo-
hanštěn, ale i onen svět, který je z 99% od křesťanů obýván. Jakmile vykročíte z kostela a možná i z ro-
dinného příbytku, zpozorujete obyčejně jenom ne-
mnoho, že byste žili mezi křesťany.

Již před 30 roky mohl zvolati kardinál Mermil-
lod: „Idea nadpřirozena, kdo ji má? Už skoro ani
neexistuje.“ Od té doby pak je ještě daleko ne-
snadněji nalézt Ježíše ve společnosti (vyjma svato-
stánek a srdce několika zbožných duší).

Jako vždy začalo to *ve světě myšlenkovém*. Myš-
lenkový svět moderního člověka je bez Boha. Po-
myšlení na Boha, na Ježíše, na věčnost řídne víc
a víc až skoro úplně mizí. Víra dřímá. Její světlo
hasne. Její hlas umlká. Není sice mrtva, ale
přestává býti okem a hlasem duše. Myšlenkový
svět křesťanů při denním zaměstnání je větším
dílem takový, jaký byl u lepších pohanů před Kri-
stem. Je v něm ledacos rozumného, ledacos přiro-
zeně dobrého, ledacos i čestného, ale celkem je to
přece jen svět bez Ježíše. Proto je to svět chladný,
mrazivý a prázdný.

Jako je tomu *ve světě myšlenkovém*, tak tomu
je *ve světě slova*. Člověk mluví, co si myslí. Če-
ho srdce plno, tím i ústa přetékají, ústa a péro.
Svět, který celé hodiny, dny i týdny na Ježíše ni-
kdy nemyslí, na jeho osobu, na jeho učení a na
jeho zákony, ten samozřejmě nebude o něm ani
mluvit. V pravdě, není jisté žádného jména, jemuž

by se křesťané ve svých hovorech úzkostlivěji vyhýbali, než jméno Ježíš.

P. Weisz má pravdu: Mluvíme o všem; jen jednoho jména se varujeme, v němž je obsaženo všechno. Honosíme se každou malicherností; přijde-li však řeč na toho, před nímž má klekati každé koleno, tu se skoro zdá, že se za ně stydíme. Člověk potká člověka, křesťan křesťana, — o čem budou mluvit? O počasí, o politice, o valutě, o obchodu, o sportu, o módě, o krisi, o „ní“, o „něm“. Kdyby ale dodal si někdo odvahy, aby vnesl *do konversace jméno Ježíš*, vyvalovali by na něho oči. O tom se přece nemluví!!

Muž, který svou dobu dobře zná, položil otázku: Jak často bývá ve všech parlamentech tak zvané křesťanské Evropy, v nichž prý přicházejí ke slovu národové se svými náhledy a plány, — vyslovováno jméno Ježíš? Jak často je o Ježíši řeč? Nic bychom se nedivili, kdyby nám na tuto otázku i z dobrých katolických kruhů s útrpným úsměvem bylo odpověděno: *Co má Ježíš v parlamentech mluvit a co je parlamentům do Ježíše?*!

Ubohý Ježíši, řekl by sv. Alfons! Tak daleko jsme to se svým domnělým křesťanstvím dopracovali. *Obcovací řeč* je stále více odkřesťanována, zvláště u politiků a obchodníků. Je to řeč bez Ježíše. Řeč, na jakou by se zmohl každý slušný pohan. Je zbavena nadpřirozena. Je více než moderní; je modernistická.

Jaký je svět myšlenky a řeči, takový je též *svět činu*. Mluvte si k chvále moderní techniky, co chcete. Ježíš při ní obyčejně není. Nemá křesťanské duše. Nevěří v toho, skrze něhož je všechno učiněno. Ona se nemodlí, nezpívá, a nejásá při chvalozpěvu „Tebe, Bože chválíme“, ale hrá si povýšeně na neutrální, na „bezvyznání“, ačli se otevřeně neposmívá.

Dříve *stála práce ve stínu kříže* a obrazu Boho-

rodičky. Byla orientována k nebi. Byla bohoslužbou, pokáním, věcí svědomí, následováním Ježíše, cvičením se v poslušnosti, v trpělivosti, v lásce k bližnímu. Vystupovala do světa nadpřirozena. Dnes není kříže ani v dílnách, ani v úřadovnách, ani v byrů. Dnes schází duch. Ježíš už nepanuje. Výjimky jen potvrzují pravidlo.

Ale Ježíš musí opět panovati, a nejen ve chrámech, ale i v dílně. A v našich rodinách, o našich slavnostech, na všech cestách a veřejných náměstích, v našich radnicích i školách. Život křesťanů, který se stal úplně naturalistickým, číře světským, musí býti zase nadpřirozeným. Zázrak z Kany musí se v naší společnosti opakovati. Obrazně řečeno: *Nemáme teď žádného vína*. Pijeme jenom nechutnou, vlašnou vodu z cisteren světského a časového ducha.

Kristus musí vodu naturalismu proměnit ve víno nadpřirozena. Potud je svatba v Káně znamením toho, co se má státi nyní. *Zázrak v Kaně byl proměňujícím divem*. Svět se má nejenom polepsit, ale musí se změnit, nejen se obnovit, ale být zcela jiným. Musí býti heslem nejen reformace, obnova, ale proměna. Ti, kdo jsou výhradně světští, jen přirození, pozemští musejí milostí Boží státi se produševnělými, nadpřirozenými, nebeskými. Když přijde při mši sv. kněz *k obětování*, žehnaje vodu, modlí se: Ó Bože, který jsi důstojnost lidské přirozenosti podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil, popřej nám, abychom pro tajemství této vody a vína podíl měli na božství toho, jenž se snížil k účastenství na naší přirozenosti, Ježíše Krista, syna tvého, Pána našeho, který s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha svatého. Kdykoliv jsme bohoslužbě přítomni, koná se na oltáři tato zázračná proměna, proměnění přirozena v nadpřirozeno, co je pomíjející v nepomíjitelno, chleba a vína v Kristovo tělo a krev.

My máme býti při bohoslužbě (mši sv.) nejen pasivními svědky této proměny. Máme ji spolu prožívat. Člověk v nás má „*státi se Kristem*“. Kdo jde po „*Ite missa est*“ domů, má býti jiným než ten, který při stupňové modlitbě se bil v prsa; má býti člověkem s jinou duší, člověkem s jiným srdcem, člověkem s jinýma očima, s jiným jazykem, s jinýma rukama, nadpřirozeným uvnitř i zevně.

Zvláště zdůrazňuji, že má býti *člověkem s jinýma očima*. Musíme se na všechno dívat jinak. Na všechno okem víry, okem nebes, okem věčnosti, okem Ježíšovým. Všecko, jak to Ježíš praví. Všecko, jak Ježíš to chce. Všecko, jak Ježíš to činí. To je křesťanství. Voda se má proměnit ve víno. Pak přijde král opět k žezlu a koruně.

Ve velkém světě všechno jde nyní přirozeně. Proto to přirozeně nejde dál. Všecko musí býti jiné. Ježíš musí mezi námi opět panovat. Všudy. Vždy. Proto v naší veliké bídě nemůže naše modlitba znít jinak, než na konci tajného zjevení: *Přiď, Pane Ježíši! Buď nám králem*.

Buď při nás, když se modlíme, jak ty jsi se modlil se svými učedníky. Buď při nás, když pracujeme, jako jsi pracoval s Josefem v Nazaretě. Buď při nás, když jíme a se radujeme, jako jsi se spolu radoval v Káně. Buď při nás, když kráčíme ulicemi, jako jsi druhdy chodil s apoštoly po cestách galilejských. Buď při nás, když se lopotíme a obtíženi jsme, jako jsi druhdy navštěvoval nemocné svého lidu. *Už to nejde dál*. Přiď, Pane Ježíši, a panuj! Kéž se splní i na nás odpověď Páně daná miláčkovi: *Ano, přijdu brzy*.

KRÁL JESLIČEK.

To je tajemství. Toho nechápu. Před Jezulátkem v jesličkách stojí, — kleknout tito páni nemějí, — moderní profesor, moderní obchodník, moderní ministr, ti *tři králové moderní kultury*. Pokud se jesličky pozorují se stanoviska kulturně historického, zajímají je. To je v pravdě něco poetického! Dítě, obklopené pastýři a ovečkami, vyjímá se dokonce velice roztomile.

Jdeme-li však dál a řekneme: Toto dítě je Syn živého Boha, Bůh sám a král lidského pokolení, tu nabude scéna ihned nového osvětlení. Zástupci moderního světového názoru popatří na *inventář Jezulátka*: chlív, jesle, plénky. Pak vrtí souhlasně hlavou: tomu nerozumíme.

Inventář krále: chlív, jesle, plénky — tomu nejen nerozumíme, to není jenom tajemstvím, to je *protest proti celé naší moderní kultuře*. Má-li toto dítě pravdu, pak je celá naše moderní kultura poblouzením, nesmyslem a bludem, jehož následky nelze ani sečísti. Co je moderní kultura? Velikášství, klanění se penězům, silácká nadutost. Co jsou jesličky? Pokora, chudoba, slabost; tedy protivy, z nichž musíme volit.

Maličký král v jesličkách je *protestem proti velikášství*. Tím začala bída v ráji. První rodiče vztýčili prapor vědění. Otevrou se oči vaše!! Budete jako bohové!! Jakmile zazněl hlas osvícenské trouby, zhroutila se celá budova Adamovy ctnosti. Jakmile se začalo mluvit o „vzdělání“, bylo po víře a poslušnosti.

Od té doby je v krvi světa pýcha ze vzdělání. S tímto bojovným heslem „vzdělání“ provedly se všechny revoluce proti Bohu a Církvi, všechny odpady od víry a všechny nové sekty. Největšímu ne-

smyslu klaní se davy, jakmile se řekne, že to je vědecké.

Taky v našich kruzích jsou mnozí, kteří si od vědy slibují na zemi ráj. Mají zato, že stačí lidi osvětit, aby se stali lepšími. Nic není nesprávnějšího. Ten z andělů, který věděl nejvíc, klesl nejhlouběji. *Ze světlohoše stal se ďáblem.*

Byla dána otázka, jaké víře náleželi nejzvrhlejší živly, nejhorší ohavy, nejnelidštější krvežízniví revolucionáři. Já bych se nedivil, kdyby se mohlo z dějin dokázati, že to byli větším dílem katolíci a že jako děti dobře uměli katechismus z paměti. S nejvyšších hor spadne člověk nejhlouběji.

Kterou periodu světových dějin budou jednou označovati za *nejbarbarštější*? Tu, která postavila nejvíce školních paláců a knihoven, tu, kdy se nejvíce četlo a nejdéle chodilo se do školy. Období XX. století. Které pokolení je nejnemravnější? To, které nejvíc ví, to, které velmi záhy a velice důkladně bylo osvěceno. Kdy stojí rodina nejnižší? Nyní, kdy se pořádá více než kdykoliv jindy rodičovských večerů, hospodářských přípravek a kursů pro matky. Kdy byl občan nejvíc bez vlasti? Když se mu po 100 let pod vládou liberalismu poskytovalo nejvíce politického poučení státně občanskou moudrostí, ústavní listinou a sněmovními schůzemi.

Světová válka, za níž se tolik věcí na zemi zhroutilo, byla taky bankrotem vědy. Teprve až se tolik toho vědělo z lučby, o elektrině, o technice pozemní, ve vzduchu a pod vodou, mohlo začítí toto veliké vraždění lidí. Vědění a proto taky *knihy*, škola a knihovna — osmělujeme se to říci — není ani tím prvním ani tím nejdůležitějším. Nechceme, aby se nám nerozumělo. Nechceme lid udržovati v hlupotě, aby mohl býti lépe ovládan.

Zdůrazňujeme pouze tu pravdu, že *věda není*

tím nejprvnějším, nýbrž tím druhým, ne tím nejpotřebnějším, nýbrž tím vedlejším. Stojíme na stanovisku krále jesliček (Mat. 18, 3): Amen, pravím vám, nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. Kdo se poníží jako toto pachole, ten je v království nebeském největší. Pokorná dětinná víra je rozumnější a více oblaží národy než všechna věda. Profesor, t. j. jednostranné, pyšné, vzdělání se neosvědčilo.

Jezulátko, chudé Jezulátko, je i *protestem proti přepychu a mamonářství*. Je-li člověk vnitřně chudý, hledí svou vnitřní ubohost vyrovnati přívěskem zevnějších statků, oděvu, skvostů, domů, pozemků. Protože vnitřní ráj ztratili, hledí si vytvořiti ráj ze zevnějšího světa. V tom tkví pyšný program liberalismu a socialismu. Liberální program zní: *ráj pro těch 10.000 tam nahoře!* Socialistický program: *ráj pro všechny*.

Liberálové i socialisté se mýlí. Hledají *ráj přes všechno poučení dějin za dobu 6.000 roků v nepravý čas a na nepravém místě, a tak jsou odsouzeni, aby pořád hledali a nikdy nenalezli.*

Hledají v nepravý čas, protože první ráj už před 6.000 roky zmizel a druhý ráj započne teprve po obecném soudu. Hledají na nepravém místě, protože ráj, je-li vůbec jaký na zemi v čase od pádu Adamova až do soudu světa, není zevní, ale vnitřní, totiž v srdci. Hoří-li v srdci peklo nespokojenosti, nic neprospějí ani šaty ani skvosty ani domy ani statky. Směje-li se však v srdci štěstí nebe, jsou všechny zevnější statky věci vedlejší.

Chudé Jezulátko je *vyvrácením liberalismu a socialismu a jim oběma společného materialismu*. Chudičké Jezulátko praví: jde-li o pravé bohatství a pravé, trvalé štěstí, nezáleží na zevnějších statcích nic nebo jenom pramálo. Plenka, jesle a chlív postačují. Před Bohem a před svědomím jest jediné pravé bohatství to, čím člověk je, a ne to, co

má. Bůh náš jmenuje se Jehova, Jahve, t. j. ten, který jest, a nikoliv ten, který něco má. Na to se odvolává Moudrost v jesličkách. Vánočním ideálem křesťanským není ten, kdo něco má, nýbrž ten, jenž něčím jest. Když se u pohanů a zkaženého židovstva zevnější statky cení nejvš, stíhá je, ani andělé pějí na nivách betlemských Gloria, *náhle co nejhloubější pokles jejich kursu*. Jsou znehodnoceny. Sv. Pavel vyjadřuje tu myšlenku velice ostře: „Co mi bylo ziskem, položil jsem pro Krista za škodné; ano pokládám to za výkal, abych získal Krista“ (Fil. 3, 8).

Moderní kultura, která je veskrz pohanská, zase vyhnala *cenné papíry zevnějších statků* velice vysoko. Světová válka měla úlohu stlačit je opět na jejich pravou hodnotu, jak tomu chce Bůh.

Podle starého proroctví, které se mi zdá naprosto věrohodným, musil býti následek světové války bankrot států a národů. Všeobecné ochuzení. To je božská spravedlnost. *Ideálem budoucnosti* nemá už býti, jako byl dosud, člověk, který něco má, nýbrž člověk, který něco jest. To bude vítězstvím krále jesliček nad moderním velkokapitálem a nad liberálním a socialistickým materialismem.

Slaboučké Jezulátko je *protestem proti nafoukanosti a nadutosti lidské síly*. Dvě jsou základní pravdy náboženské: pravda o Bohu a pravda o člověku. A pravda o Bohu a o člověku je tato: Bůh je nekonečně veliký a člověk je nekonečně malinký; slovy Písma sv.: „Hrstí změřil Hospodin vody a dlaní zvážil nebesa. Do tří prstů vzal tíži země, na váze zvážil hory a na závaží pahrby. Jako krůpěj na okovu jsou před ním národové, a ostrovy jako drobný prášek. Všichni národové jakoby nebyli, tak jsou před ním a za nic a prázdnotu je cení. Trůní nad klenbou země, jejíž národové jsou mu jako kobyly. Tráva jest lid. Všecko, co

má tělo, jest jako tráva a všecka sláva jeho jako polní květ. Usychá tráva a oprchává květ, když zavane duch Hospodinův. V pravdě, tráva jest lid.“ (Is. 40.)

Proto praví Hospodin: kletý člověk, který spoléhá na člověka a od Pána odstupuje svým srdcem; bude jako jalovec na pustině (Jer. 17, 6). Pyšné vypínání se svou silou a nadutost jest Hospodinu ohavností. *Kdo je silnější, dítě nebo muž?* Po lidsku řečeno, muž v plné síle svých let; božsky pověděno: dítě t. j. ten, kdo svou celou důvěru skládá v Boha. Vidíme to na králi Herodovi a Jezulátku. Někdo by mohl říci, že Bůh má zvláštní zalíbení v pokořování velkých.

‘Ale přijde den Hospodina zástupů na vše, co pyšné a vysoké, a na vše, co jest hrdé a bude to poníženo; přijde na všechny libánské cedry, vysoké a vyvýšené, a na všechny basanské duby; na všechny vysoké hory a na všechny pahrbky vyvýšené; na každou vysokou věž a na každou pevnostní zeď. A bude snížena pýcha lidí a skloněna jejich zpupnost: jediný Hospodin vyvýšen bude v ten den.’ (Is. 2.) To je naučení jesliček, a poněvadž jesličky nepostačily, naučení ze světové války. Na obou místech, na jesličkách i na světové válce chtěl Bůh dokázat, že člověk je slabý a že má se ke své slabosti poctivě přiznat. Bůh nenávidí naduté nafoukance, na samých sobě stavící, jak politické tak i sociální.

Legenda vypravuje, že když Ježíšek přišel do Egypta, modly samy s sebou se kácely. Tento div musí se opakovati taky dnes. *Před tímto dítkem musejí všechny modly, čtenější nyní než za času starého pohanství, padati.* Malé Jezulátko — toť vítěz nad moderní vědeckou pýchou. Chudé Jezulátko jest vítězem i nad moderním materialismem. Slabé Jezulátko, toť vítěz i nad moderní nafoukaností siláckou. Naše dosavadní ideály Bůh

nám rozbíjí na kusy. Musíme zase začítí z předu. Musíme se přeúčítí. Tu budou školou nových národů jesličky. Učitelem: to malé, chudičké, slaboučké Jezulátko! A my všichni pojďme k němu a učíňme je králem, králem našich duchů, králem našich srdcí, králem našich rodin, králem národů.

VIII.

KRÁLOVA PRÁVA.

Když slunce zapadne za horami, nenastává ihned noc. Po nějakou dobu ještě je nad krajinou světlo a teprve ponenáhlu rozestrou se stíny úplné tmy. Nitsche, filosof pánského lidství, ukázal na tento zjev na vysvětlenou, proč mnozí nevěrci přece ještě křesťanské idey v sobě nosí a křesťansky jednají. Jejich slunce zašlo; ale ještě není půlnoc, hodina tmy. Je to doba, kdy den a noc spolu splývají, *večerní soumrak duše*.

V životě národů vidíme tentýž zjev. V 16. století nastal pro mnohé západ křesťanského slunce. Ale ani tady není dosud půlnoc. Je to teprve západ slunce. Slunce Ježíš zmizelo za velikými mraky nationalismu a materialismu. Tak zvaný moderní svět, už nevěří, ale žije ještě pořád z *rezervního fondu křesťanského smýšlení* a z křesťanské morálky tisíce roků katolické Evropy.

Já *tento soumrak nemám rád*. Je to doba lidí polovičatých a zbabělců. Dávám přednost noci, temné a černé. Miluji den, úplně jasný. Miluji, co je celé, radikální poctivou víru, a kdyby někdy víra měla pominouti, pokládám radikální, poctivou nevěru za mužnější. Stojím dnes u jeslíček; ne proto, že je to zvyk; stojím tam, protože v těch jeslíčkách odpočívá všechna moje theologie, má filosofie, má sociální politika i moje pedagogika.

Co chce to dítě? Z jeho vánočního programu, jenž je zároveň školním programem všech století, lidé jednu polovici zpronevěřili a druhou zfalšovali. Zpronevěřená polovice vánočního poselství a tím i všeho účelného jakož i vychovatelského umění je Gloria. Sláva Bohu! To byla Jezulátkova ranní modlitba a první vánoční *Te Deum*!

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Proto jeden Bůh a jeden Pán, Pán nad pány, který nesmírnou velebností vládne nad svým stvořením. Všichni tvorové jsou majetkem toho, kdo je stvořil. Člověk je Boží! Výhradně a jediné! Proto taky nemohlo býti v ráji ranní modlitbou nic jiného než *Gloria*. Sláva Bohu! Ale člověk už ho zpívat nechtěl. Po 4.000 roků člověk vším se obíral: vědou, uměním, řemeslem, politikou, válkou. *Ale na Gloria zapomněl*, na ranní modlitbu svých prarodičů, na věčnou modlitbu hvězd a květů.

Tu přišel Ježíš jako dítě. A první, čemu lidstvo naučil, a prvním předmětem vyučovacím jeho světové pedagogiky, bylo Gloria. Jedna z velikých revolucí světových dějin začala proklamováním lidských práv, docela tak jako první ze všech revolucí tím začala, že satan proklamoval lidská práva oproti Bohu. Vykoupení lidstva, opak revoluce, musilo tedy začít tak, že *Kristus zase prohlásil práva Boží*. To je smysl Gloria. Bůh je Bůh. Člověk je člověk. Bůh je Pán. Člověk je služebník. Tvor je Stvořitelův. Majetek je majitelův! Sláva budiž Bohu!

Boží práva nad práva lidská. Sláva Bohu na výsostech! To je nejhlubší smysl náboženství. To je náboženství! Moderní zakladatelé náboženství to přehlédli. Založili nová náboženství, v nichž je hlavní věcí přilákat lidi pilné, trpělivé, střídme. Založili náboženství, která jsou dobročinnými ústavami a v nichž skutky bliženské lásky jsou vším. Učinili tak něco, co pravé náboženství činiti musí.

Ale, co nejprvnější, to zanedbali. Těžiště křesťanství spočívá na první desce desatera. *Nejpřednější jsou totiž práva Boží.* Bůh má býti Bohem! Suverenita Boží má býti bezoludně vyjádřena. Dle času a prostoru — všude. To je to nejnutnější, co se musí dnes s kazatelen hlásati.

Veliký hřích vědy, školy, obecné a zvláště vysoké školy, hřích umění, hřích politiky a hřích života výrobního, vlastní hřích století našeho je ten: nemodlí se už Gloria. Zneuznává Boha, ač ho výslovně nepopírá. Je atheistické, je bez Boha.

Poznali jsme vánoční program božského Dítka. Jak zní ten náš? Odpověď! Máme o to se přičiniti, aby se Gloria opět v celém světě zpívalo, na radnicích, ve školách, na universitách, v továrnách. *Musíme zvonit vánočními zvony, zvony betlemského krále.*

Křesťané namnoze nevidí, neslyší, nemluví. Musíme je probuditi. Křesťané jsou nervósní, jako všichni lidé moderní, ale křesťané neumějí horliti pro svého Boha. Kdy nastanou ty vánoce, v nichž Gloria zase se stane *rozhorleným*, bojovným voláním proti všemu zapírání Boha a proti všemu rouhání se Bohu?

Musíme ty zvony rozhoupat. Ať volají do práce. Devatenácté století bylo pro našeho Boha a pro naši Církev stoletím lupičským. Se země, kterou utvořil, vzali lidé Bohu jednu říši po druhé. Odklerikalisovali svět. Vzali svět Bohu a světu Boha. My *musíme restituovat, dobýti nazpět.* Dvacáté století musí býti stoletím restituce, navrácení ve všech oborech. Svět budiž vrácen jeho majiteli! Až do posledního haléře!

Prastará vánoční píseň musí se uskutečnit. *Zpěv vědy*, Gloria věčné moudrosti. Píseň techniky, Gloria a Te Deum ať se zpívá Bohu, který učinil nebe a zemi. Bojovná píseň politiky, Gloria budiž zpívána tomu, jenž sedí na trůně a Beránkovi!

Suverenita Boží musí býti bezohledně dobyta znovu. Přeme se o správnou taktiku. Je jenom jedna taktika správná: Politika vánočního Gloria. Oblažíme-li svou opatrností půl světa a porušíme při tom zájmy Boží, pak je celá naše reální a úspěšná politika pochybena. Přivedeme-li to svou taktikou jako Jezulátko na Kalvarii, je to přece taktika správná, je-li při ní hledán Bůh.

Naše politika záleží v tom, abychom se modlili Gloria.

IX.

KRÁL CÍRKVE.

Všecky svátky církevního roku jsou katolické svátky. Papežský svátek je takovým zvlášť, neboť *papež, vlastní význačné znamení křesťanství*, je jako Král nad králi a Pán nad pány i otcem národů. Papežem křesťanství stojí a padá, jako tělo s hlavou stojí a padá. Kdyby bylo možno, zničiti papežství, přestal by beze všeho i katolicismus, i kdyby počítal 300 milionů údů. *Jsmo tedy buďto papežští, římské, ultramontanní, nebo vůbec katolíky nejsme.* Liberální rozlišování mezi katolíky a ultramontány, t. j. papežskými, je protimyslné. *Katolíci, kteří nejsou ultramontány, jsou zrádci.* Jejich místo je právoplatně na druhé straně hranic.

Jmenujeme-li papeže zvláštní známkou katolicismu, naším duchovním králem, neopomeneme připojit, že papež, jakkoliv je vznešená jeho důstojnost, je vlastně vikářem. Ale když označujeme papeže jako vikáře, t. j. náměstka, prohlašujeme výslovně, že vlastním, živým, byť neviditelným *králem Církve je Kristus*, jako vlastním biskupem biskupství a vlastním farářem farnosti je zase Kristus, biskupové pak a faráři jsou jeho náměstky.

Tu je nám promluvit o nejvniternější podstatě Církve. Kdo v Církvi nevidí nic víc než společnost stejně smýšlejících lidí, která je spravována duchovní hierarchií, ten neví, co Církev je, nebo to ví jenom povrchně.

Zná Církev jenom po zevnějšku jejím, ale ne po jejím nitru. Nejhlubší vysvětlení o Církvi podává sv. Pavel, když jmenuje *Krista hlavou Církve a Církev Kristovým tělem*. Kristus králem Církve!

„Bůh“, jak praví se v epištole k Efeským, „podal všechno pod nohy Kristu a jeho dal za hlavu nade všechno Církvi, která jest tělem jeho“ (1, 22, 23). Je nemožno poměr mezi Kristem a Církví výstižněji podati než se děje těmito slovy. Znamenajíť pro vždy stálou, všestrannou závislost Církve na Kristu, králi.

Ta závislost není jen dějinná, v tom smyslu, že Církev sice existuje, poněvadž ji Kristus založil a že pak sama sebou trvá, jako nějaké umělecké dílo sice neexistovalo, pokud je umělec nevytvořil; ale když už tu jednou je, že bez umělce trvá dál.

Závislost Církve na Kristu je spíše nepřetržitá, takže by Církev ihned přestala existovati, kdyby se Kristus od ní, byť jen na jediný okamžik odloučil. Církev může trvati po smrti některého papeže až do příští papežské volby po několik dní, týdnů, třebaš v době pronásledování i několik měsíců bez papeže, ale nemůže ani vteřinu trvati beze své neviditelné nejvyšší hlavy, bez Krista krále.

Ta závislost je trvalá vzhledem k činnosti Církve v jejím úřadě učitelském, pastýřském a kněžském. *Kristus je hlavou Církve*. Z toho následuje: *hlava myslí; hlava mluví, nikoliv tělo*. Všecko záleží na králi. Co Církev věřiti předkládá, musí býti slovem od něho. Církev nemá práva něco jiného prohlášovati za dogma. Vzhledem k nám je Církev uči-

telkou, ale jen s tím předpokladem, že prvé seděla u nohou Páně jako žačka.

Ve své řeči na rozloučenou praví Kristus: Duch pravdy nebude mluvití sám od sebe, nýbrž co uslyší, bude mluvití. Z mého vezme a zvěstuje vám. Proto spočívá autorita církevního učitelského úřadu a neomylnost papežova podle Matouše konečně na skutečné přítomnosti Ježíšově: Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. *Papež je neomylný jen za cenu své úplné závislosti na Ježíši-učiteli, jen jako vikář, jenom jako náměstek neomylného Krista-krále.*

Totéž platí o úřadu pastýřském. Úřad pastýřský není nezávislý. Papež a tím méně biskup a farář nemůže činiti, co by chtěl. Kristus je hlava, *Kristus poroučí, Kristus panuje.* Kristus rozhoduje. Papež má jako nástupce sv. Petra plnost moci, která přesahuje moc nejmocnějšího císaře. Ale i papež může poroučet, jen když se napřed podrobil jako vikář Ježíši Kristu. Hlava panuje, pouze hlava, ale hlavou Církve je Kristus.

Ještě u větší míře platí to o absolutní odvislosti kněžského úřadu. Kněžství je služba obětní a prostředkování milosti, *rozdávání nadpřirozeného života skrze svátosti. Nadpřirozené udílení života je čistě božskou výsadou.* To může jen ten udílet, jenž říci může: Já jsem život. Nikdo nepřijde k Otci, leč jen skrze mne. Kněží jsou rozdavateli milosti. Toť jisté. Ale oni jimi jsou jenom jako sluhové, nástroje, průchody a ne jako vlastní příčina a zdroj její. Žádný oltář bez Krista žádná křtitelnice bez Krista. Žádná zpovědnice bez Krista. Král je všecko. *Život pochází z hlavy, ne z jazyka ani z ruky ani z těla.* Bez Krista, bez hlavy, mluvíme my kněží všichni u oltářů a křtitelnic, ve zpovědnicích marná slova. Bez Krista nemůže ani prostý kněz ani biskup ani papež nejnepatrnější činnost kněžskou rozvinout. Vidíme, jak nemají

pravdy pomluvači Církve tvrdíce, že Kristus v katolické církvi je odstrkován stranou. Nic míň nemůžeme ze sebe udělat než když pravíme, že ze sebe nic nedokážeme. A nic víc nemůžeme učiniti z Krista, než když pravíme: Kristus je hlava Církve. My jsme jenom nástroje. Jsme jenom hlásnicemi a průlivy milosti. Král koná všecko.

Než musíme vyznati i druhý díl pravdy. Pokora nesmí zabíhat tak daleko, až by se stala lží. Kristus je nejen hlavou a králem církve. Církev je taky Kristovým tělem. Církev je ale též královnou. To je dogma! Článek věroučný nesmírných důsledků. Nemluvíme o hmotném těle Páně. Hmotné tělo Kristovo je od zmrtvýchvstání nezměnitelné ve své oslavené nesmrtelnosti. Mluvíme spíše o mystickém, tajemném, nadpřirozeném organismu, jehož údy jsou věřící, jehož hlavou je Kristus a „duší“ Duch sv., který organismus nazýváme Církví. Když sv. Pavel nazývá Církev tělem Kristovým, učí, že *Kristus a Církev tvoří kollektivní jedinou bytost, že to je celý Kristus*. Celý Kristus je, jak poznamenává sv. Augustin, hlava a tělo, jednorozený vtělený Syn Boží, tělo Církve. (De unit. eccl.)

Jako není žádné tělo bez hlavy, tak není žádná hlava bez těla. *Jako není žádná Církev bez Krista, tak není žádný Kristus bez Církve. Žádný král bez královny.*

Tělo je ten organismus, skrze nějž působí hlava. Církev je ve svých údech, v kněžích, učitelích, pastýřích a ostatních věřících orgánem Kristovým. Hlava působí jenom tělem. Kristus působí na lidstvo jenom skrze svou Církev.

Poněvadž jest Kristus cestou, pravdou a životem, protože bez Krista nelze nic činiti nadpřirozeně dobrého, protože nikdo nepřijde k Otci leč skrze něj, ale Kristus všecko působí jenom skrze Církev jako svůj orgán: proto je též *Církev samospasitelná*, je cestou, životem a pravdou. Bez ní nikdo ne-

může nic nadpřirozeně dobrého konati. Nikdo nepřijde ke králi leč jediné skrze královnu.

Skrze ni přišla na svět všechna pravda nadpřirozeného řádu, co jí ve světě je, také i ta, kterou nekatolická vyznání dosud podržela. Každou milost, kterou obdrží kterýkoliv člověk, ať katolík či protestant, nebo žid nebo pohan, obdrží ji modlitbami, sv. obětí, kajicnými skutky a požehnáním Církve. A když do nebe se dostane duše, která z nezaviněné nevědomosti žije mimo Církev, přijde do nebe skrze Církev, protože tam přijde skrze Krista, Kristus pak působí skrze své mystické tělo, a tím je Církev.

Slovo: „mimo Církev není spásy“ platí beze všeho omezení, protože nemůže býti žádného obmezení pro jiné slovo: „Žádná spása mimo Krista.“ Žádné jiné náboženství od 1900 let nezachránilo ani jediné duše, nezprostředkovalo ani jediné milosti.

Neboť i křest, který jí byl udělen, byl proto platen, že nevědomky byl udělen ve jménu a na rozkaz Církve. *Celý svět žije duchovně z Církve*, protože celý svět žije z Krista; Kristus však a Církev jsou jedno a totéž, *celý* Kristus, hlava s tělem, král s královnou.

Končím. Co platí pro všechny, platí i pro nás. Křestní list samotný nerozhoduje. Stvrzenka o zaplacení daně tím méně. Jenom praktický katolicismus zachraňuje, víra, láska, a čin, spojení s Kristem králem, s Církví s královnou a s papežem, královým viditelným obrazem a podobenstvím. *Kristus, Petr, Církev* náležejí k sobě. Kdo je odděluje, nezná jich. Kdo proto jako protivník moderního laicismu vysoko pozvedá prapor Krista krále, ten musí zásadně a skutečně znáti se ke království Církve a její vrchní hlavy. *Ať žije král! Ať žije královna! Ať žije papež!*

KRÁLOVA NEVĚSTA.

Svatba v Kaně. Jakkoliv jsou křesťanské od-
davky důležité pro obnovu lidské společnosti, nic-
méně zde běží o víc. Snoubenci z Kany jsou spíše
předobrazy a symboly. Jejich svatba poskytuje Je-
žíši příležitost, aby odhalil hned na počátku své ve-
řejné činnosti veliké tajemství a cíl svého vtělení:
svatbu královského Syna, spojení Boha s lidstvem.
Syn nebes sestoupil na zem, aby Syn země vystou-
pil na nebesa. Při díle vykupitelském nejde o nic
menšího, než o zasnoubení lidstva se Synem Bo-
žím. Ježíš se nám proto dnes jeví jako božský
snoubenec, ženich, jemuž je přivedena jeho ne-
věsta, začínající Církev.

Nyní teprve taky řádně chápeme, proč v Ka-
ně musili býti přítomni Maria, matka Ženichova
i nevěstina a služebníci Kristovi a rozdavači ta-
jemství Božích. Patří to k nejkrásnějším radostem
kněžstva zjevovati a zvelebovati *podivuhodné ta-
jemství křesťanství*, poměr mezi ženichem a ne-
věstou, mezi Kristem a křesťanskou osadou, po-
měr Ježíše k jednotlivé duši. V tom smyslu uve-
deme několik svatebních myšlenek ke dni svatby
v Kaně.

Budiž předem poznamenáno, co bude řečeno o
ženichovi a nevěstě, že nejsou básnické květo-
mluvy, ale základní pravdy křesťanské, základní
děje a zákony ve světě nadpřirozeném. *Je-
žíš jest ženichem. Ježíš jako ženich jest hlavou Cír-
kve* jako je muž hlavou ženy. Ženich a nevěsta,
hlava a tělo, Kristus a Církev tvoří nerozlučnou
jednotu. Dva, kteří jsou vlastně jedno! Nelze mlu-
viti o jednom, aby člověk zároveň nemyslel na dru-
hou. Nelze mluvíti o těle, abychom nemysleli na

hlavu, ne o nevěstě a nemyslit při tom na ženicha, ne o králi a nemyslit na královnu, ne o Církvi a nevzpomenout na Ježíše. Nevěsta je nevěstou jen potud, pokud má ženicha. Tělo žije tak dlouho, dokud je spojeno s hlavou. O královně se mluví jenom proto, že je královnou. Církev trvá proto a pokud závisí na Ježíši.

Jiná společnost, když jednou byla založena, může nezávisle od zakladatele, více či méně úspěšně, delší či kratší dobu, dále existovati svou vnitřní životní silou. Tak je tomu s dítětem, když jednou postaveno je na svět, konečně i bez matky uhájí si život. S Církví je tomu jinak. Církev jako nadpřirozená společnost nemá vlastního od zakladatele nezávislého života. *Životem Církve je Ježíš.* Všecko, co koná Církev, koná Ježíš. Církev křtí: Ježíš křtí. Církev biřmuje: Ježíš biřmuje. Církev obětuje a proměňuje: Ježíš obětuje a proměňuje. Církev rozhřešuje: Ježíš rozhřešuje. Církev žehná: Ježíš žehná! Církev se modlí: Ježíš se modlí. Král činí všecko skrze královnu. Kněz, biskup, papež je jenom náměstkem, orgánem živého jednatelství Krista. Nutným ovšem orgánem, ale přece jenom orgánem, nástrojem, údem. Ježíš vystupuje v životě Církve jako životodárný, hybný princip, základní předpoklad, tak do popředí, že se Církev zkrátka nazývá *živoucím Kristem*. Zcela tak jako v manželství jméno nevěsty ustupuje jménu ženichovu, tak musí v dějinách říše Boží, která vzala svůj počátek o letnicích, dnu narození a oddavek Církve, jméno a činnost královny ustoupiti do pozadí před činností Krále. Nevěsta a dívky nevěstiny musejí nositi jméno ženichovo, býti Ježíšem! Všecka ostatní jména, třeba by zcela nezmizela, musejí ustoupit. Osobnost a jméno, před nímž od 1900 let každé koleno musí pokleknouti, je jméno Ježíš. Ježíš je v církevních dějinách všechno ve všem.

Cokoliv je ještě velkého a úctyhodného a svatého, bylo a je jenom potud takové, pokud to je něco z Ježíše; údem jeho božským životem proniknutého mystického těla, Církve. Tu vidíme, že Církev neprovozuje *žádného modlářství se svými svatými*. Nevěsta zná vpravdě jenom svého ženicha, jenom Ježíše! Není možno míti v postavení Krista v křesťanství velkolepější, obsažnější mínění než to, jak je měla katolická Církev vždycky ode dnů sv. apoštolů a starých církevních otců. Církev chce býti jenom živoucím Kristem. To je *veliké tajemství*, o kterém sv. Pavel ve svých listech opět a opět mluví: Ježíš stará se a pečuje o křesťany jako o své tělo. Křesťané jsou údy Kristovými. Křesťané jsou něčím z Ježíše.

Kdo zná krále, zná i královnu. Když je Ježíš tou měrou, životním principem Církve, že všechny nadpřirozené úkony těla a údů, Církve a křesťanů též za jeho úkony smějí a musejí býti označovány: pak záleží úkol Církve jedině a výhradně v tom, aby se ve všem a v každé jednotlivosti co nejtěsněji připojila ke Kristu, své hlavě. Není také žádného povzbuzení a napomenutí, jež by sv. Pavel ve svých listech důrazněji a častěji přikazoval, než býti a žíti v *Ježíši Kristu*. Totéž platí o listech sv. Jana.

Během století zvláště v novější době zavedeno bylo sice mnoho pobožností a náboženských cvičení, jejichž účelem jest, obnoviti lid. Ale prakticky prospějí všechny tyto pobožnosti a tato cvičení jen tak dalece, pokud dovedou zvelebiti *královnu všech pobožností a cvičení*, totiž spojení jednotlivých duší s Ježíšem. Spojení duše s Ježíšem toť vlastní *životní otázka v nadpřirozeném řádě světa*, ať jde o začátečníky, pokročilé nebo světce. My splníme své od Boha ustanovené funkce jako údové Kristovi v té míře, v jaké uskutečníme své spojení s lilavou. A naopak jsme v té míře nemocní, ochro-

mení nebo mrtví, v jaké spojení údu s hlavou je porušeno, podvázáno nebo zničeno!

A toto stálé spojení údu s hlavou křesťana, s Kristem králem, *je trojí!* Předně spojení úda s hlavou jako *nadpřirozeným zdrojem života*. Jsme křesťany nejen podle jména, ale v plném smyslu slova. Adoptivními dítkami Božími, nosiči nadpřirozeného života Božího jenom skrze hlavu Ježíše. Mluvíme o prostředcích milosti, o svátostech. Činíme tak právem. Ale nad těmi sedmi svátostmi stojí *ta* svátost, nad těmi sedmi prameny milosti *ten* pramen milosti, nad rozličnými prostředky milosti: ten vlastní, veliký, osobní, Boží prostředek milosti — Ježíš Kristus král.

Druhé je spojení s hlavou jako *nadpřirozeným zdrojem světla*. V hlavě je oko. V hlavě sídlí myšlenka. Ruka je pro sebe samu slepým orgánem. Ruka samotná neví, čím má být; musí ve všem poslechnout hlavy. Hlava pak, které ruka křesťana poslechnouti musí, je Ježíš. Býti křesťanem znamená tedy: všechno uvažovati v Ježíši, ve světle světa, nikoliv v pouhém slabém svitu přirozeného rozumu.

Třetí je spojení úda s hlavou jako *nadpřirozeným pramenem síly*. Úd, řekněme ruka, nepohybuje se sama sebou. Ruka se pohne jenom když jí pohne hlava a jak jí hlava skrze nervy a svaly pohne. V oboru nadpřirozeném není tomu jinak. Všecky úkony křesťana nemají býti vykonávány, protože on je vykonati chce, nýbrž proto, že Ježíš tomu chce a jak Ježíš chce. Všecky pohyby, které vycházejí jenom z ruky a nikoli z hlavy, které tedy vznikají z přirozených a nikoliv nadpřirozených pohnutek, které se vykonávají nikoliv pro Boha, s tak zvaným dobrým úmyslem, jsou bez nadpřirozené zásluhy před Bohem a pro věčnost bez ceny. Nemají kořene v Kristu Ježíši.

To je právě to *veliké zlo naší doby naturalismu*

a modernismu. Ruka jedná. Jsme velice činní ve všech oborech; ale ruka křesťana nebývá obyčejně hýbána hlavou, ne Ježíšem, nýbrž přirozeností, duchem času, svévolí, umíněností a zájmem. Naše činnost, především ta veřejná, politická, hospodářská, naše každodenní zaměstnání a obcování nežije vlastně už z Ježíše. Není vztahu ke králi. Lid Boží — ve Starém zákoně obvyklá myšlenka — dívá se na druhé a běží za nimi. Kráci, zachvácen moderním duchem, *po cestách cizoložství.* Pomýšlí *na rozvod a rozluku.* Kristus a křesťanstvo patří k sobě jako nerozlučná jednota, jako hlava a tělo. Takový je smysl velikým reformátorem Piem X. vydaného hesla: *všecko obnoviti v Kristu.* Nevěsta, křesťanstvo, má se vrátiti k ženichovi. Má potírati všecky liberální a moderní cizoložné choutky, všecko zamilované pokukování se světem. Ať jí nebo pije nebo cokoliv činí, ať pracuje nebo se baví, kupuje nebo prodává, píše nebo řeční, politisuje nebo se modlí, všecko denní zaměstnání buď v Ježíši. *Nevěsta patří ženichovi.* To je křesťanství, to jediné. Zpět ke králi!

XI.

KRÁLŮV DŮM.

Katolický chrám *je dům králův.* Katolický chrám se staví pro presbytář, presbytář pro oltář, oltář pro svatostánek, svatostánek pro ciborium a ciborium pro Nejsvětější Svátost. Králi v hostii slouží všechna umění: architektura, sochařství, malířství, hudba.

Jakmile hostie z chrámu zmizí, stává se chrám architektonickým nesmyslem. Není-li tu už krále, není třeba stavět domy Boží, ale jen co nejpraktičtější dvorany, sály, síně, lokály pro schůze. Proto protestantské chrámové stavební umění od

400 roků bloudilo po falešných cestách. Stavěli totiž jakoby tam král ještě byl. Stavěli pro svatostánek, kterého tam ve skutečnosti nebylo, místo aby stavěli jenom pro kazatelnu.

Katolické náboženství je náboženstvím přítomného Krista. Nejsou všichni katolíci proniknuti touto pravdou. Mnozí vidí jenom obrovské stavení k nebi čnící myšlenkové budovy, před níž všechny myšlenkové systémy filosofů objeví se jednoho dne jako hliněné figury, chatrče a baráky. Mnozí vidí v katolicismu jenom krásnou morálku. Posuzují katolicismus pouze z ulice nebo nejvýš povrchním pohledem z hlavního portálu.

Kdo chce katolicismus poznati skutečně v jeho nejvnitřnější podstatě, musí jíti dál kupředu, tam, kde je Ježíš. *Katolicismus jeho musí být eucharistický*, musí eucharisticky myslet a jednat. Katolicismus bez živého střediska svaté hostie je mrtvý, bezduchý katolicismus.

Chrám katolický je příbytek sv. hostie. Co je to? Kristus nemluvil nikdy zřetelněji než když šlo o Nejsvětější Svátost. Rok před svou smrtí po zázračném rozmnožení chlebů ve známém kázání o sv. přijímání v kafarnaumské synagoze přes odpor lidu a velké části učedníků prohlásil: Tělo mé vpravdě jest pokrm. O rok později, den před svou smrtí, vzav do ruky chléb a požehnáv jej, řekl s určitostí vylučující všecku pochybu: „*Toto jest tělo mé.*“ Slovy pak: „To činite na mou památku“, dal svým apoštolům a jejich řádným nástupcům moc a rozkaz, činiti totéž, co sám učinil, totiž zehnat chléb a víno, v tělo jeho a krev jeho je proměňovati a to tělo jeho i krev jeho jako pokrm požívati. Kde je Kristovo živé tělo, tam je též jeho krev a jeho duše, neboť není žádného živého těla bez krve a bez duše. A kde je Kristovo člověčenství, tam je taky jeho božství, neboť obé je nerozlučně v jedné osobnosti spojeno.

Platí tedy slovo: kdekoliv je hostie, tam je Ježíš; a proto je katolický chrám jakožto příbytek sv. hostie *příbytkem Kristovým*. Zde přebývá Ježíš pravdivě, skutečně, podstatně. Adresář o tom sice neví nic, ale podle evangelia je to nepopíratelná pravda.

Katolický chrám — domem sv. hostie! Promysleme tuto myšlenku dál. Pronikněme závojem chlebové způsoby k tomu, jenž je v ní skryt. Kristus ve svátosti *není mrtev, ale živ*. Tabernakl není rakví, není tichým místečkem pro spáče, presbytář není hřbitovem! Nikde na světě není více života nežli tam. Nikde se více nepracuje.

Co jedenkrát Kristus řekl, uzdraviv ubožáka 38 let nemocného, platí též o eucharistickém Spasiteli: „Otec můj dosavád dělá i já dělám“. Ve svatostánku přebývá všemohoucnost. Ve svatostánku přebývá nekonečná láska. Ve svatostánku přebývá věčná moudrost. Ve svatostánku přebývá Boží prozřetelnost. Odtud jsou vedeny, spravovány duše. Odtud vycházejí prameny života. Tady pracuje král.

Zde je *vlastní farní úřad farnosti*. Odtud dostávají andělé farnosti své rozkazy a úlohy. Sem podávají zprávy. Tady je — budiž mi prominut ten vojenský výraz — kancelář generálního štábu, kde veliký mlčelivec pracuje své mobilisační, útočné a obranné plány pro duchovní boje své Církve. Tady je residence králova.

My jsme slepí. Naše duchovní síla zraková vidí jen povrch věcí. Kdyby nám Bůh otevřel oči, viděli bychom ve svaté hostii celý svět, zázračný svět, nebe života, světla a síly a krásy a útěchy, jak proudí do všech ulic, do všech duchů, do všech srdcí. To je pravda o svatostánku. Svatostánek je ráj přenesený na zem, ne ten viditelný, ale ten vzácnější, vyšší ráj nadpřirozeného života.

Katolický chrám je místem, kde přebývá Ježíš.

Co z toho vyplývá? *Tesklivá touha po Neviditelném* v našich svatostáncích, po eucharistickém ráji katolických chrámů! Ježíš je centrum, středisko stvoření. Všecko musí směřovati k Ježíši. Všecko musí býti přitahováno svatou hostií: rozum, obrazotvornost, vůle, paměť, srdce i tělo, oko, ucho, noha, ruka, jazyk.

Všecko musí býti eucharisticky orientováno, Ježíše myslet, Ježíše rozjímat, na Ježíše patřit, Ježíše chtít, k Ježíši jít, s Ježíšem mluvit, s Ježíšem žít. Je to splnění onoho slova z noci Nikodemovy: „*Všecko potáhnu k sobě.*“ Já budu panovat! Podle toho se pozná pravé křesťanství na křesťanu. Čím více kdo pociťuje přitažlivost magnetu našeho svatostánku, božského srdce Ježíšova, čím více jsme ho poslušni, tím více máme křesťanství v sobě.

Zpytuj své eucharistické svědomí. Je Ježíš králem tvého rozumu? Je tvůj rozum eucharistický? Táhne tě k sobě magneticky svatá hostie? Myslíš rád na Ježíše? Je tvá paměť eucharistická? Vzpomínáš si často na svou Bílou neděli, své poslední sv. přijímání, na věčné světlo?

Je tvá fantasmie eucharistická? Když jsi v kostele, představuješ si hodně živě Ježíše?

Je Ježíš králem tvého srdce? Je tvá vůle eucharistická? Hoříš touhou Ježíše zase přijmouti nebo jej opět navštívit? Lačníš, žízníš po Ježíši? Je tvá noha eucharistická? Konáš rád, když se z práce vracíš nebo do práce jdeš, krátkou návštěvu Nejsvětějšímu? Odhodláváš se alespoň tu a tam vstáti ve všední den poněkud dřív a obcovati mši svaté? Je tvé oko eucharistické? Pohlížíš jako svatí ke svatostánku, nestaraje se o nic jiného? Jakýma očima patříš na sv. hostii a na kalich při pozdvihování? *Řekni, jsi-li eucharistický, je-li Kristus tvůj král, a já ti řeknu, jsi-li katolík.*

Katolický chrám domem sv. hostie! Ježíš je naším učitelem. Z toho následuje, že katolický chrám

je také školou, školou pro všechny věk, všechna pokolení, všechny stavy, všechny stupně vzdělanosti. A když je katolický chrám oficiální a povinnou obecnou školou, pak je nejlepší, nejkrásnější, nejvznešenější ze všech učebních pomůcek svatá hostie.

Ve své podivuhodné knížce „Eucharistické jiskry“ píše proto italský spisovatel: „Všecky knihy napsané rukou lidskou, i kdyby sepsány byly velikými světci, nemají té ceny jako ten nepatrný bílý lístek, svatá hostie.“

Ona je knihou, jež je popsána uvnitř i zevně; uvnitř popsána písmem o velikosti Ježíšově, zevnitř o jeho pokoře a obdivuhodné prostotě. Jsou to dějiny veliké lásky Boží k lidem, psané Ježíšem. Tato podivuhodná kniha, kterou nelze nikdy vyčíst, budí naši knihou modlitební, naší nejlepší *knihou rozjímací*, naším stručným katolicismem, naším zákonníkem. Ptej se, co by Ježíš ve tvém případě činil, — řekl —, pak víš, co máš učiniti a říci. Ježíš náš učitel! Katolický chrám domem sv. hostie, naší školou, naší nebeskou akademií, jak praví svatá duše našich dnů.

Když Jan na řece Jordanu uviděl Ježíše, pravil: „Ejhle, Beránek Boží!“ Dva učedníci ho slyšeli a šli za Ježíšem. Ježíš se obrátil a když viděl, že jdou za ním, řekl jim: „Co hledáte?“ Ti mu odpověděli: „Mistře, rabbi, kde bydlíš?“ I řekl jim: „Pojďte a vizte!“ I šli a viděli, kde bydlil a zůstali u něho ten den.

Viděli jsme dnes, kde bydlí král. Katolický chrám je dům, kde je Ježíš doma. *Pojďte a vizte a mluvíme s Ježíšem.* Kdyby lidé věděli, jaké to je štěstí, býti čtvrthodinku s králem a s ním mluvit, chrám byl by ve dne v noci plný a Ježíš ve svato-stánku nebyl by nikdy osamocen a opuštěn. A hodina u paty svato-stánku má větší cenu nežli sto let na trůně. Pojďte a vizte!

KRÁL ŽIJE.

Tři roky mělo dvanáct apoštolů nevýslovné štěstí, žít ve společnosti Ježíšově, Ježíše viděti a Ježíše slyšeti. Po zmrtvýchvstání byli apoštolové připraveni na jiný způsob přítomnosti Páně. Ježíš už nechodí mezi nimi viditelně. Zjevuje se jen tu a tam zázračným způsobem mezi svými věrnými. Od nanebevstoupení až k soudu světa nastupuje *na místo viditelné přítomnosti Ježíšovy přítomnost neviditelná*. Ježíš našel ve své božské moudrosti prostředek, jak býti nepřítomným i přítomným, nepřítomným pro oči a uši, přítomným pro víru a srdce. Tento prostředek jest svátost ve svatostánku.

Apoštolům bylo těžko po tříletém viditelném obcování s Ježíšem zvykati si na neviditelného. Proto je musil Spasitel po prvním sv. přijímání šetrně a zároveň vážně na to připravovati. „Maličko a neuzříte mne, neboť jdu k Otci.“ Taký mezi námi dnešními křesťany není málo těch, kdo by dali přednost viditelné přítomnosti Ježíšově před neviditelnou. Než my se musíme od tohoto poněkud přirozeného pojetí odpoutati. *Svědectví víry* musí nám platiti víc než *svědectví očí a uší*. Hlavní věcí jest, že Ježíš král je tu, nikoliv že může býti viděn.

Radost ze slov: „Aj já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa“ musí převyšovat bolest slov: „Neuvidíte mne.“

Živé proniknutí skutečnou přítomností Krále našeho je pro naše náboženství charakteristické. *Katolicismus* není jenom velikolepým učením, podivuhodnou morálkou, nedostižitelnou organizací. Je něco víc. Je to skutečný, stále živý, přítomný Ježíš se svým mystickým tělem a s věřícími, kteří jsou mu zavázáni vděčností. Není ani tak teorií,

ale něčím živoucím. Katolicismus, který by ne-
byl s Ježíšem živě spojen, byl by jenom jakýmsi
mlhavým výtvozem, bezduchým přízrakem.

Proto je to jakýmsi nebezpečím pro víru, uží-
váme-li poněkud upřílišeně výrazu „křesťanství“,
„katolicismus“, kteréžto slovo může býti snadno
špatně chápáno. Opakujme to ještě jednou: katoli-
cismus není teorií, ne učením. Křesťanství mezi
námi je sice neviditelný, ale skutečně stále žijící
Kristus, království Ježíšovo. Býti katolíkem zna-
mená státi v živém *spojení* skrze víru, naději a
lásku s neviditelně přítomným Spasitelem, cestou,
pravdou a životem.

Proto tam, kde Ježíš v hostii není přítomen, kde
není s ním žádného živého styku, není žádného ži-
vého křesťanství. V tom okamžiku, kdy Luther
odstranil svátost oltářní, t. j. přítomného Krista,
odstranil i křesťanství.

Tedy křesťanství jest totéž, co Kristus u kře-
šťanů! Co činí Kristus u křesťanů? To, co činil
tři roky v Palestině, kraloval. My nemíváme
o životě a činnosti Ježíšově ve svatostánku často
žádného správného ponětí. Myslíme, poněvadž na-
še oči a uši jsou příliš slabé, aby boholidskou čin-
nost Ježíšovu ve svatostánku pozorovaly, že tam
vládne ticho smrti. To je hrubý klam.

Činnost nezávisí na velikosti pracovního prostoru
a na síle hluku. Jakou obrovskou činnost vyko-
nává slunce a příroda, ač ji žádné oko ani ucho
nemůže pozorovati. *Ježíš ve svatostánku* je tentýž
jako ten v evangeliu, tentýž svou svatostí, mocí,
moudrostí, vševědoucností, milosrdenstvím, lás-
kou. Sv. Pavel píše proto ve své epištole k židům:
„Ježíš Kristus jest týž včera i dnes i na věky.“

Co tedy dělá Ježíš ve svatostáncích? Koná úřad
kněžský. *Král se modlí*. Koná věčné klanění. Koná
bohoslužbu jménem farnosti. *Slouží mši sv.* Vidi-
telná mše sv. končí po „*Ite missa est*“. Neviditelná

trvá ve dne v noci dále od té doby, co Ježíš je ve svatostánku přítomen, jako oběť chvály, díky a smíření. Farář je povinen církevním zákonem každou neděli sloužiti mši sv. za lid. Říká se tomu aplikovat ji za farníky. Ježíš koná víc než farář. On se modlí a aplikuje za svůj lid ustavičně.

Co ještě činí Ježíš ve svatostánku? *Koná úřad pastýřský.* Pracuje v duchovní správě. Král bdí. Jeho pastýřské oči nikdy nespí. Vidí všechno, co se děje ve farnosti, v domech i v srdcích. Jeho pastýřské oči pozorují každou úpěnlivou modlitbu a každé nebezpečí. Jeho pastýřské srdce tluče, a to je duší duchovní správy, pro všechny v nekonečné lásce. Co činí Ježíš ve svatostánku ještě? *Koná úřad kazatelský,* onen kazatelský úřad, který proniká hlouběji než do uší lidských a bez něhož to, co konají duchovní na kazatelně, je prázdné zvonění rolníček. *Král mluví.* Andělé jsou jeho farní pomocníci. Ti obstarávají privátní pastoreci u jednotlivých duší z rozkazu Spasitelova a v síle sv. Ducha. Tím je dokázáno, co mělo býti dokázáno: křesťanství není pouhá theorie, ale křesťanství je Kristus u křesťanů! Král žije!

Z opačného stanoviska dospějeme k témuž výsledku. Křesťanství je *křesťan u Krista*. Křesťanství křesťanů má tolik ceny, kolik je v člověku vztahů ke Kristu. Tak tomu bylo u apoštolů. Osobnost Ježíšova byla jim vším. Jejich věroukou byl jim Ježíš. Jejich mravoukou byl Ježíš. Jejich církevním právem byl Ježíš. Jejich asketikou byl Ježíš. Jejich pastorálkou byl Ježíš. Jejich celou theologií, celým úhrnem jejich vědění byl Ježíš. Oni nestudovali tři roky vědu, nýbrž tři roky Ježíše. Proto pochopujeme, proč jim bylo s počátku nesmírně těžkým pomyslení, že ho již neuvidí a neuslyší.

Křesťanství nesmí nám býti ničím jiným než čím bylo pro apoštoly: živým vztahem k přítomnému

Ježíši. Tento osobní vztah projevuje se jako *víra, naděje a láska k Ježíši králi*. Především budiž křesťan u Krista svou láskou! Tak v myšlenkách. Láska se projevuje tím, že ovládá celý myšlenkový svět. Svět myšlenkový žije obyčejně ve znamení práce, zábavy, senzáční noviny, chorobné starostlivosti, často i nečistoty. Je materialistický, mamonářský, smyslný, zalkoholisovaný, světácký. Je to myšlenkový svět pokřtěného pohana. Chceme-li my se jmenovati křesťany, neměli bychom na nic více mysliti, než na Krista mezi námi přítomného. Ani práce ani politika ani tisk ani věda ani sport neměly by ani zdaleka tak zaměstnávatí naši paměť a náš rozum jako Ježíš.

To by bylo křesťanství.

Totéž platí o světě citovém. Měř svou *temperaturu ve chrámě*, v blízkosti Ježíšově. Je mnohem nižší než v divadle, v restaurantu, v kanceláři. To není v pořádku. Tu musí býti nějaká srdeční vada. A tato srdeční vada dnes se stala, v křesťanstvu nemocí davovou. Milujeme všechno, jenom ne Ježíše. Ještě jednou, tu není něco v pořádku. Pacient, u něhož temperatura klesla tak hluboko, je těžce nemocen.

Křesťanství je křesťan u Krista, nejen myšlenkami a cítěním, nýbrž i vším svým konáním. Chrám, dům to, kde Ježíš přebývá, má na každého opravdového křesťana i během téhodne působiti větší přitažlivostí než kterýkoliv dům v městě. Pověz mi, kde tě možno nejčastěji nalézt, a já ti povím, kdo jsi.

Budme zase křesťany! Za nedlouho, za maličko, budeme na Ježíše patřiti. Neviditelného bude viděti. Skrytý král svatostánku rozsoudí věčnost trestu a odměny. Přijde veliká chvíle rozhodnutí o nebi a pekle. Co je nebe? Místo oblažující lásky. Je zřejmo, že kdo na zemi neznal velikého zákona křesťanského, zákona lásky mezi křesťanem a Kri-

stem, nemůže přijíti do nebe. Krista, lásku, nechtít milovati, je hřích nad hříchy, *hřích hříchů*. Kdo nemiluje bude zavržen. Budme opět křesťany. Milujme zase, žijme a umírejme pro Krista krále.

XIII.

PŘED OČIMA KRÁLOVÝMA.

Jsou kněží, kteří žijí v duchovní poušti. Když rozsívají, rozsívají do kamenité půdy. Nic neroste. Zdá se, že jest všechno marné. Ale Ježíš jednou řekl jisté duši: Nemůže-li kněz už nic konati, jedno mu ještě zbývá: Ať se stane svatým. Život svatých bývá plný obrácení. Co Ježíš řekl kněžím, platí všem; padají-li jejich dobrá slova na tvrdou, neplodnou půdu, pak mají býti svatými.

Má to nějakou cenu, *mluvit přede vším lidem o svatosti*? Není-li život většiny lidu plný tolika práce a starostí, že o nějaké opravdové snaze po dokonalosti nemůže býti řeči?

Na to dlužno odpověděti: „Bůh tomu chce.“ Čím jednou na věčnosti býti musíme, nemáme-li býti zavrženi, tím býti máme se snažiti už na zemi. A nemáme žádného práva vyjímati lid. Požaduje-li se málo od lidu, nebude také za mnoho stát. Chceme-li, aby byl něčím dokonalým, musíme od něho taky mnoho požadovat. Fráze, že není každý povolán k svatosti, je, jak právem praví novější spisovatel, *demonickou, ďábelskou frází*. Pochází od ďábla. Stahuje lidstvo do propasti. Kdo nechce býti tím, čím podle svaté vůle Boží býti má, je v nebezpečení, že nebude ničím. Svatořečení Terezičky od Jezulátka má mimo jiné i ten úkol, odstranit mínění, jakoby k dosažení svatosti bylo potřebí mimořádných prostředků. Ne počet a délka náboženských cvičení činí svatým, nýbrž síla

lásky. Můžeme říci aniž bychom přeháněli. „V mé duši přebývá Ježíš.“ Věř tomu, jedneš podle toho a budeš svatým. *Obcovati s Ježíšem v tobě přebývajícím je hlavní prostředek dokonalosti.*

Budiž králi v tobě přebývajícím zlatou *kadidelnicí věčného klanění*. Obětuj mu vonná oblaka dýmu své úcty, svých díků, své lásky dnem i nocí. K tomu cíli často pamatuj na jeho božskou přítomnost v tobě. Nezapomínej na ni. Zůstávej s ním. Nerozptyluj se bez potřeby. Nenechávej nikdy Ježíše samotna. Čtu o malém hochovi. Měl zásadu: Musím vždycky zůstat doma. *Nesmím nikdy úplně odejít.* Příčina této u dítěte mimořádné moudrosti byla ta: Chlapec věděl, že je Ježíš u někoho doma. A když je Ježíš doma, nesmí člověk nikdy daleko odejít, ale musí plnit povinnosti svého povolání. Musí pracovat. Musí s bližními vlídně zacházeti. Pro zotavení musí se taky obveseliti. Budiž.

Ale tu práci, to obcování s jinými, to obveselení nutno zařídit tak, aby člověk nemusil daleko odejít od Ježíše. Musíme *všecko konati před očima královýma*. Nesmíme Ježíše při tom pustiti s očí. Ježíš a duše mají býti v takovém spojení, aby na sebe mohli mluvit a spolu se slyšeti. Především: nesmíme Ježíši utíkat a běhat za nepotřebnými i zbytečnými myšlenkami, vzpomínkami, starostmi, plány, hovory a vyraženými. Každé poctivé zpytování svědomí večer dosvědčuje, že jsme se takovými roztržitostmi stokrát za den provinili, *zbytečnými vycházkami duše*, zbytečnými zevnějšnostmi, že jsme příliš často a dlouho stáli pod oknem a mezi dveřmi a tak k Ježíši se obraceli zády, dokonce snad i po některé čtvrt hodinky, které bychom měli prožít u nohou Páně, přes mnohé své práce. Nezapomeň na kadidelnici, dobrý úmysl a popatřit na svého Ježíše, přebývajícího v tobě. Učín z celého svého zaměstnání bohoslužbu. To můžeš.

Budiž králi v tobě přebývajícimu čistým *svatostánkem*. Nejsvětějšímu postačuje jenom, co je svaté. Pozlaceným nádobím mají kněží Starého i Nového Zákona vykonávati službu. Chvějíce se posvátnou uctivostí zpívají andělé před tváří Nejsvětějšího své věčné Sanctus, v úzkosti, aby na nich nebylo shledáno nic nedokonalého. Neboť nebe nic nečistého nestrpí. Pomyšlení „Ježíš nejsvětější ve mně“ má jako planoucí oheň odstraniti všecku skvrnu na duši. Nádobu musí vyhovovati svému obsahu, příbytek svému hosti. Jak Ježíš, tak ty! Nezapomeň se! Považ, kdo jsi. Nezahod' se! Neklesni v nízkost.

Čista musí býti *tvá hlava*. Žádná marnivá chloubba spletených vlasů a zlatých šperků. Čisté buď tvé oko, čisté tvé ucho, čistý tvůj jazyk.

Žádná trestuhodná zvědavost, žádné nelaskavé utržení na cti, žádné hrubé, nevázané slovo! Čist budiž tvůj oděv. Žádné ústupky drzé módě. Čista tvoje morálka. Nic, co by pod zvíře snižovalo člověka. Nic, co by kazilo vzájemnou úctu. Čistý tvůj myšlenkový svět. Žádné sobectví, žádné sebezbožňování. Jsi svatostánkem. V tobě přebývá Ježíš.

Chybil-li jsi, ihned očist' dokonalou lítostí nebo opravdovou zpovědí svoji svatyni. Slav hned zase posvěcení chrámu skrze Ducha sv. Buď zase tělem i duší svatyní.

Budiž králi v tobě přebývajícím *monstrancí*. Nech ať Ježíš prosvítá clonu tvé ubohé lidské přirozenosti. Buď tvým životem, trvalým výstavem Nejsvětější Svátosti. Kdo vidí tebe, ať vidí Ježíše. Tvoje tvářnost zůstaň tvou, ale chování budiž chování Ježíšovo. Kdo slyší tebe, ať slyší Ježíše. Tvůj hlas ať poznávají jako svůj, ale tón jeho buď Ježíšův. Kdokoliv přijde s tebou do styku, ať cítí blízkost Ježíšovu. Na zevnějšek nebuď na tobě nic neobyčejného, nic zvláštního, nic vznešeného, jen

pouhé dítě lidské. Ale kdo pozorněji poslechne, ať slyší tepot božského Srdce Ježíšova z tebe.

Jsou tak zvaní dvojenci. Jsou si tak podobní, že je nelze skoro od sebe ani rozeznat. Máme býti všichni takovými *dvojenci Ježíšovými*; podle učení sv. Pavla: „Žiji nikoliv já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ Ježíš uvnitř, proto Ježíš i zevnitř. Opravdový křesťan má býti monstrancí Kristovou. Viz, toť tvoje úloha. Musíš svému okolí ukazovati Ježíše v sobě, ukazovati Ježíše vzorem svého života.

Jisté duši řekl kdysi Spasitel: Už rok jsem tvým nájemníkem. Nezaplatil-li jsem ti *nájem* dobře? Takový je náš král srdce. Napřed nám způsobuje nevýslovnou radost, že je naším hostem, a potom nás ještě odmění, že mu propůjčujeme ubohý chlív našeho srdce. Tak se zachová Ježíš i k tobě. Zpříjemníš-li mu pobyt ve své duši, nezůstane ti jistě nájem dlužen. Bude žehnati tvému domu i tvému krbu. Bude skrze Ducha sv. vychovatelem a ochráncem tvých milých. Tak laskavý a dobrotivý je Ježíš.

XIV.

KRÁLOVSKÁ HOSTINA.

Ježto je církev podle učení sv. Pavla mystickým tělem Kristovým, musí jako každé tělo míti hlavu a srdce. *Hlavou a srdcem je Ježíš*. Hlava působí především v Římě, srdce ve svatostánku. Hlava se zjevuje hlavně ve sv. Otcích, srdce v eucharistii. Obě jsou nezbytny pro život. Nepracuje-li už hlava a srdce, tělo umírá. Kdyby nebyl katolicismus *papežský a eucharistický*, přestal by existovat.

Kdo jmenuje papeže a svatostánek, ten jmenuje Ježíše, protože papežství a Svátost oltářní jsou velikými průchody, kterými Ježíš Kristus panuje. Kdo však vysloví slovo Ježíš Kristus, slovo, před

nímž musí klekati všechno na nebi, na zemi i pod zemí, ten vyřkl všechno. Jméno Ježíš je odpovědí na všechny problémy, na všechna tajemství, na všechny obtíže.

Když máme papeže a eucharistii, hlavu a srdce, *proč je tělo tak nemocné?* Proč nejsme přes sv. přijímání lepší, čistší, obětavější, trpělivější, pokornější? Ta otázka namítá se ve věku častého přijímání sama sebou. Kde to vězí?

Co je přijímání? Čím má být? Přijímání je spojení. Co je spojení? *Spojení předpokládá dva, kteří chtějí být jedno.* Kde pouze jeden, nemůže býti řeči o spojení. Kde jsou sice dva, ale dva, kteří jdou mimo sebe, taky nemůže býti řeči o spojení. Přijímání je ze dvou jedno, dva jedním.

Kdo jsou ti dva? *Ježíš a ty.* Přijímání to je Ježíš a ty. Tak dlužno říci: Ježíš a ty, a nikoliv ty a Ježíš. Při přijímání všechno záleží na tom, kdo je první a kdo je druhý, kdo stojí v předu a kdo v pozadí, kdo je osobou hlavní a kdo osobou vedlejší. Při přijímání vlažných komunikantů stojí já v popředí a Ježíš v pozadí, při *přijímání horlivých* naopak stojí Ježíš v popředí a já v pozadí. Ježíš panuje.

Jinými slovy při svatém přijímání záleží na přípravě, jaká je míra mysli, na tak zvané dispozici. Svátost sice působí sama sebou, ale přece jen potud, pokud se jí nekladou v cestu žádné překážky. Jako to je se světlem. Světlo svítí ve tmě; ale položí-li se světelným paprskům něco do cesty, anebo zavřeme-li oči, účinek se ruší.

Podobně je tomu s pokrmem. Nejde jenom o to, abychom požívali zdravý a silný pokrm. Vyživující a stravující orgány musejí býti schopné přijatý pokrm zpracovati. Jinak je přijetí pokrmu bezúčelné. Proto: účinnost svátosti řídí se podle toho, jak je přijímatel schopen je přijmouti, čili podle dispozice. A tu máme příčinu, proč u mno-

hých výsledky sv. přijímání bývají tak nepatrné. Chyba je v dispozici.

Proč se nemůže Ježíš v duši rozvinouti? Protože tam není místa. *Otázka místa* hraje při přijímání stejně osudnou úlohu jako kdysi v Betlemě. Duch a srdce bývá často plno cizích a zbytečných vlivů, věcí nemístných, marnivosti, světáctví, nebezpečí ano zrovna z vlivů zlých, hříšných, špatných. Jest plno světa a milého „já“, rozumíme-li tím světem hmotářství, shánění se po zábavách, a smyslnost, a tím „já“ pýchu, marnivost a neústupnost. Člověk sice chce, aby Ježíš přišel, ale nechce, aby tam panoval.

Skutečně člověk moderní od rána do večera, od neděle do soboty, od prvního až do posledního dne v roce žije v takovém světě, který je světu svatostánku cizí. A nyní vezměte takového moderního člověka, který dýchá vzduch duchu nadpřirozenému zcela odporný, a postavte ho *do atmosféry nadpřirozena*, jež obklopuje oltář. Co se stane? Je tu tělem. Přijímá svým jazykem. Ale není žádného opravdového spojení. To není duše s duší, duch s duchem, srdce se srdcem. Tu přichází Ježíš takoruka jenom do předsíně duše. Pčijali jsme jej, obrazně řečeno, pouze u dveří.

Člověk pronese několik zbožných slov, kterým se říká *modlitby ku přijímání*; ale neuvedl ho do nejdůvěrnější svatyně své duše. Tam mu nevypověděl nejdůvěrnější svá tajemství osobně. Neposadil ho na trůn, ale jako žebráka nebo jako nevítaného hosta ho chladně odbyl. Obrátil se k němu zády a z okna bavil se s panem světem, a dělal, jakoby nebyl doma a snad co chvíli díval se na hodinky, neuběhlo-li už těch 15 minut oficiálního přijetí.

Tak se to dělá často. Tak často zacházíme s králem. *Nemáme místa ani času pro Ježíše*. Přijímáme a přece nepřijímáme. Proto se nevracíme domů od

oltářní mřížky jako svatí, ale jakými jsme byli, ti staří.

Čím má býti přijímání? Opakem toho, co jsme právě poznali. *Ježíš ve středu duše*, a to „já“ u jeho nohou; nebo, chce-li tomu kdo: Ježíš pánem domu a starý člověk přede dveřmi. Onen starý člověk, o němž P. Ravignan jednou řekl: „Ptáte se mně, co jsem dělal v noviciátě? Odpovídám: Byli jsme dva. Já jsem jednoho vyhodil oknem a nyní jsem sám.“ Sv. přijímání je tedy nastolení na trůn.

Copak takové přijímání předpokládá? Silnou víru. Neboť nemáme-li se modlit pokud jsme napřed nevzbudili akt živé víry v přítomnosti Boha, s nímž se chceme zabývat, pak to platí zvlášť pro první čtvrt hodinu po sv. přijímání. Musím býti proniknut myšlenkou: Ježíš je tu; Ježíš, syn živého Boha, Ježíš, Syn člověka, Ježíš můj král. Musím si opět a opět opakovat, neboť jsem zapomětlivý a povrchní. A zapomětliví a povrchní mají opět a opět býti na totéž upozorňováni.

Představme si, že by nám nejblahoslavenější Panna každý den učinila návštěvu a s nání vždy čtvrt hodiny hovořila. Přijímání je víc než takové vidění. Je důležitější než návštěva všech andělů a svatých. Ale musím tím býti především naplněn. *Musím to věřit*: Ježíš je tu. Sic zůstane celé přijímání tím, co se jmenuje poděkováním, chladné a nudné. Pomyšlení „Ježíš“ musí působit jako východ slunce, jako rozbřesk nového dne. Hmotný svět se ztrácí a ten, který začíná, je svět milosti, svět božského srdce. Daleko bohatší a krásnější než všechno, co lidské oči vidí a lidské uši slyší.

Co se mám pokoušet zobrazit a vylíčit tento svět milosti? Nedostává se barev. Nedostává se slov. Ježíše nelze zobrazit, Ježíše nelze vylíčit. Ježíš je příliš krásný. Svatá jedna duše praví: „*Kdyby svět mohl viděti Ježíše*, jako jsem ho viděla já, všechny duše tím pohledem uchváceny, opustily by svá za-

městnání, své radovánky, svou politiku, a všechny uneseny pohledem na královskou slávu a lásku, nechtěly by nic vidět než jeho a jemu jedinému se klanět.

Toho Ježíše ty nevidíš. Ale opakuji: hlavní věcí není, abys ho viděl, nýbrž, že tu je a abys věřil: tento Ježíš je tu, ve mně, ve středu mého srdce — jako král. Pak se můžeš modlit. Pak můžeš žasnout. Pak můžeš děkovat. Pak můžeš milovat. Pak se můžeš vyplakat a si požalovat. I bez modlitební knížky. A 15 minut jsou příliš krátkými, jsou nejkrásnějšími minutami tvého dne a tvého týdne. A když přijdeš domů, přijdeš čistší, klidnější, laskavější, tišší a pokornější.

Nedělejme si tu převzácnou chvíli po sv. přijímání tak složitou, tak obřadní, tak nepřirozenou. Mysleme jen na jedno: Ježíš je tu. Všecko ostatní se poddá samo. A zeptá-li se potom někdo, cos dělal, řekni: mnoho, ve skutečnosti jenom jedno: 15 minut jsem věřil, doufal, miloval.

To je přijímání. Ježíš a ty! Ježíš ve středu duše! Ježíš jako král. Pojď a viz, jak sladký je Pán. Ale přijď sám. Ponech svět přede dveřmi. A když jednou porozumíš, správně přijímat, brzy taky porozumíš, správně býti živ.

XV.

KRÁL SRDCÍ.

Ačkoliv jsem Švýcar, přece mne nezajímají nejvíce hory a jezera, ani města a vesnice mé domoviny, nýbrž *něco malého, kulatého, bílého*, co přebývá v našich svatostáncích a o čem mi praví má víra: To je Ježíš, ten, skrze nějž lidé, hory i jezera, lučiny i lesy jsou učiněny a bez něhož nic není učiněno ze všeho, co jest.

Co je středem všech věcí, má středem zůstat,

taky pro občana a státníka. Jak praví pořekadlo: všechny cesty vedou do Říma, tak je v duchovním životě zákon; *všecky cesty vedou k Ježíšovi*. Jednotlivé pobožnosti mají ceny jen tolik, co v nich je cest k Ježíšovi, ať je to obětování mše sv. nebo přijímání sv. svátostí, obcování v přítomnosti Boží, duchovní čtení nebo zpytování svědomí.

Nejdůležitější skutečnost našeho náboženského života jest *Ježíš král srdcí*. Ježíš může býti králem v nás rozličným způsobem. Jednak tajemnou přítomností v údech Církve. Křtem býváme včleněni v mystické tělo Kristovo, jež jmenujeme Církev. Všichni věřící podle učení Písma sv. jsou tělem a duchem, majíce za hlavu Krista.

Jest nemožno určitěji vyjádřiti, kterak pospolu jsou a spolu přebývají Kristus a křesťan. Jest nemožno, býti si bližším sousedem nežli jsou *hlava a úd*. Sousedství mezi křesťanem a Kristem je tak bezprostřední, že splývá jaksi v jedno.

Gratulujme si, jáse sv. Augustin. My nejsme jenom křesťany, ale stali jsme se Kristem. Hlava a údové, to je teprvé celý Kristus. On a my! Oznamuji ti nesmírně velikou radost: když jsi Kristus, je Kristus v tobě, jako hlava a král.

Ježíš užil po prvním sv. přijímání ještě jiného přirovnání. *Já jsem vinný kmen*, vy jste ratolesti. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Ježíš neupřilíšuje. Každé upřilíšování bylo by lži a Ježíš je pravda. Řekne-li něco Ježíš, pak je to pravda i kdyby se to zdálo sebe více neuvěřitelným! Jsi-li katolík a jsi-li ratolestí na kmeni s Kristem, pak není žádného těsnějšího spříznění a sousedstva, než mezi tebou a Ježíšem. „Ježíš je při tobě,“ to by příliš málo vyjadřovalo. Ježíš je v tobě. Raduj se a jásej!

Než to všechno zdá se býti Ježíši ještě málo. Učení o hlavě a údech, o kmeni a ratolesti vyjadřuje pa-

nování Ježíšovo nad tebou příliš nedokonale. Slyš, Ježíš praví ještě víc: „Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávatí bude a já k němu přijdu a příbytek u něho si učiním a zjevím se mu.“ Proto nazývá sv. Pavel často ve svých listech křesťany chrámy Ducha sv. Bůh v nich přebývá jako oni přebývají v Bohu. Bůh je nesmírným chrámem jejich duše a jejich duše je *chrámem nevystihlého Boha, palácem krále*.

Zdá se, že Nekonečný zapomíná, kdo je on a kdo je člověk, aby mohl způsobiti nepochopitelný zázrak lásky. Ale tento zázrak je velikou skutečností křesťanství. Je dogmatem, na němž spočívá učení o nadpřirozené důstojnosti křesťana, adoptivního dítěte Božího. Ono působí, že duše ve stavu milosti má větší cenu, než všechno viditelné tvorstvo, než všechny statky a všechna nádhera světa.

Nejskvostnější a nejkrásnější katedrála je konečně jenom hmotné, pomíjející stavivo. Tys víc. Ty jsi, jak píše sv. Petr, účasten božské přirozenosti. V tobě přebývá svatý Bůh. V tobě proto přebývá též Ježíš i kdyby snad svaté lidství Pána našeho nebylo už přítomno. Poněvadž Syn Boží je zároveň synem lidským, poněvadž není žádného Syna Božího, který by nebyl zároveň účasten lidské přirozenosti, proto můžeme a smíme v každé době i ním sv. přijímání, i když už způsoby chleba tu nejsou, tvrditi: v tobě je Ježíš. *Tys živým chrámem Kristovým, královským palácem*. Víc ještě. Tak nesmírně veliké jest, co jsme doposud slyšeli; kdyby to bylo už všechno, mohl bys snad záviděti svatostánku; neboť ve svatostánku přebývá dnem i nocí Ježíš též se svou svatou lidskostí. Tak zdá se, že svatostánek je bohatší než tvé srdce. Na to sluší odvětit, že duše tvá ve stavu milosti je vzácnější než nejkrásnější svatostánek a nejdrahocnější ciborium. Svatostánek a ciborium jsou z prachu země, ale tvoje duše je účastna přirozenosti

božské. A pak svatostánek není konečnou stanicí; tvoří jenom předposlední zastávku eucharistického Spasitele.

Konečnou stanicí jsi ty. Kristus neustanovil nej-světější svátost tolik pro tabernákl, ale mnohem více pro tvé srdce. *Ježíš chce být králem tvého srdce.* Ježíši se po tvé duši stýská jako po domově, po živém svatostánku. U horlivých křesťanů shledáváme často zvláštní hlad a žízeň po sv. přijímání. Tento hlad po sv. přijímání, po spojení, je u Ježíše daleko mocnější než u svatých. Je nekonečný, poněvadž jeho láska je nekonečná.

Stoupá to až k divu, zázraku. Čteme v životě omilostněných duší, že Spasitel nejen malou čtvrt-hodinku, nýbrž po celé hodiny, někdy od jednoho přijímání do druhého, zůstával v nich přítomen. Ba, jsou i takoví, kteří praví, že Ježíš tento zázrak v našich mimořádných a tak vážných dobách opakuje častěji. Kdo zná Ježíše, nemůže i toto *mimořádně dlouhé přebývání svatého člověčenství Ježíšova v duši pokládati za nemožnost*; neboť Ježíš je nekonečně dobrý a milý.

Uhrnem vzato: velikou skutečností křesťanství jest: Ježíš v duši křesťanově, Ježíš král srdcí.

Před svatostánek patří *věčné světlo*. Když tedy jsi svatostánkem, v němž žije a vpravdě přebývá Syn živého Boha, pak nesmíš na to věčné světlo zapomenout. Věčným světlem, jež má ve dne v noci hořeti před tvým živým svatostánkem, je láska, uvědomělá, silná, živá, ustavičná láska.

Toto věčné světlo tvé lásky ke Kristu musí stále planouti a nesmí nikdy shasnouti. Ani v dílně ani v pracovně. Ani tehdy ne, když dorážejí větry pokušení. Tu teprve ne. Taky ne v hodinách olivetské zahrady. Střelnou modlitbou, oblíbenou modlitbou tvého srdce budiž proto pozdrav na Ježíše v tobě přebývajícího: Můj Ježíši, mé všechno! Ježíš, král mého srdce.

NA TRŮNĚ RODINNÉM.

Vzpomínám si na královského úředníka z Kafarnaum. Ten muž se mi líbí, nejen pro to, co se může čísti o něm mezi řádky. On věřil. To mu však nestačilo. Učinil ihned *svou víru domácím zákonem*. Cítil se odpovědným králem a zákonodárcem ve svém malém království.

Je mnoho králů a vlád. Ale *málo je těch, kteří skutečně dovedou vládnouti*. Taky v království rodiny! Domácí vlády bývají ponejvíce liberální, svobodomyslné. Každý si může dělat, co chce. Alespoň v katolických rodinách bývá tomu tak; bohužel! Ty mívají nejslabší domácí správu. Protestantský nebo socialistický otec cítí se mnohem více silným vladařem. Na prosby nebo návrhy katolické manželky, byť byly sebe více oprávněny, prohlašuje často: Já jsem muž! A po tom slovu přejde, jak se říká, k dennímu pořádku.

Když pozoruji v duchu tuto mužnou postavu z Kafarnaum, pak mne jímá *stesak a touha po silných katolických mužích* a po sebevědomých, silných katolických hlavách rodin, kteří, aniž by byli tyrany, dovedou svou víru a svou vůli vrýti v paměť celé rodině. Jak dosáhneme zase jak to bývalo za dobrých starých časů rozhodných katolických rodinných vlád?

Už po několik roků putuje světem *apoštol jako triumfátor*. Jeho jméno je Pater Mateo z kongregace Nejsvětějšího Srdce. Jeho domovem je Peru v jižní Americe. Ve svatyni Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, byl v Paray-le-Monial ode všech lékařů již opuštěn jako nevyléčitelný, náhle uzdraven. Nyní putuje jako vítěz po státech jihoamerických, po Spojených Státech, po Kanadě, Španělsku, Francii, Holandsku, Itálii. Divy milosti jej provázejí.

Co chce tento muž? On prohlašuje: „*Neštěstí světa vniká do rodiny!* Rodina, naše první pevnost, je ztracena. Rodina je odkřesťaněna, sesvětšena. Musí zase býti povznesena do nadpřirozena, státi se domovem víry, lásky a milosti. Z obnovy rodiny vyplyne sama sebou opět obnova lidské společnosti a státu. Ozdravení pronikne z vnitra na venek jako přichází z vnitra na venek i nemoc. Všichni lékaři, kteří chtějí lidstvo vyléčit jenom zevnějšími prostředky, místo úplným duchovním obnovením krve, pohoří.

Jak přijdeme opět k opravdovému katolickému rodinnému duchu? Tu věc možno rozličně uchopiti. V katolické Církvi není žádné samospasitelné „pobožnosti“. Ale podle Patera Matea jeden z nejjistějších a nejrychlejších prostředků je *intronisace* (povýšení na trůn) *Nejsvětějšího Srdce Ježíšova* v rodině. Tož něco nového? Nikoliv, něco starého. Americký vynález? Ne, ale vynález asijský, vynález, který pochází z Palestiny, božský vynález, vynález z Betlema a z Nazareta a z Golgoty!

Intronisace Nejsvětějšího Srdce Ježíšova je praktické provedení věty: „On a jeho dům uvěřili v něho.“ *Intronisace* je čistě náboženská *slavnost rodinná*. V dějinách rodiny je významným dnem den jmenin otcových nebo matčiných, nebo některý jiný důležitý den rodinný, nebo církevní svátek, třebaš vánoce nebo nový rok. Celá rodina je pohromadě. Členové rodiny, kteří jsou v cizině, prokáží písemně, že jsou alespoň duchem též přítomni. Možno-li, dostaví se i některý kněz. Shromáždí se v saloně nebo ve hlavním obydlí domu. Na nejkrásnějším místě příbytku postaví hlava rodiny od kněze posvěcený, pokud jen možná krásný obraz nebo sochu božského Srdce Ježíšova, obklopený květinami a světly. Celá rodina klečíc modlí se vyznání víry a zasvěcuje se slavnostně na trůn povýšenému Spasiteli. Ten den po všecku budouc-

nost oslavuje se jako svátek, jako posvěcený den přijetím sv. svátostí. Místo intronisace je napotom rodinnou svatyní, kde se posvěcují všechny důležité příhody rodinné.

Ježíš na trůně rodiny! Ježíš král a střed všech spolubydlitelů v domě. Co má tím býti řečeno? *Nenávidíme všechny prázdné obřady.* Bůh je duch a chce býti uctíván v duchu a pravdě. Všecka zevnější oslava má jenom ten účel, vložití hluboko do duše diváků a posluchačů velikou myšlenku. Co hlásá intronisace božského Srdce Ježíšova? Především vládu lásky. Bůh je láska. Křesťanství je náboženstvím lásky. Řekne-li se to, myslí se obyčejně na lásku člověka k člověku. Mluví se, jakoby nebylo prvního a nejvyššího dílu hlavního přikázání. Ale křesťanství jest v první řadě náboženství lásky Boží k lidem a lásky lidí k Bohu. Tak jest napsáno: *Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své a ze vši síly své.* To je k politování v našem moderním křesťanství, že býváme tak nevýslovně chladní, tak nekonečně (střízliví) suchopární, že nám chybí duše křesťanství, srdce, láska a tím ta věc hlavní: „Kdo nemiluje, nepoznal Boha.“

A kdo Boha nezná, není křesťan. Jeho jméno je krádež. Co nejlépe ilustruje duši křesťanství, lásku Boží? Tři věci: kříž, nejsvětější svátost a obraz Srdce Ježíšova. Tři kazatelé, kteří praví totéž! Ale poněvadž lidé prvnímu a druhému nerozuměli, dal nám Bůh třetího. *Obraz Srdce Ježíšova*, s planoucím ohněm okolo, z něhož ční kříž a jež ovínuto je trním. To káže věčně: Bůh je láska. „V tom se ukázala láska Boží na nás, že Bůh poslal Syna svého jednorozeného na svět, abychom byli živi skrze něho.“ Kdo této lásce nerozumí, kdo obraz Srdce Ježíšova nechápe, tomu už není pomoci.

Jest nám jenom jedno činiti: máme toto kázání

poslouchati. Máme se upjatým zrakem jako uchvá-
ceni nadšením, do tohoto obrazu pohřžiti. Máme
se tímto ohněm Božím nechat ozařovat, abychom
i sami se roznítili. Máme od dětinství, v dobrých
i ve zlých chvílích, do těch očí hleděti. Musíme se
ustavičně modliti o to velké: Sladké Srdce Ježíšo-
vo, dej, abych tě více a více miloval. Božské Srdce
Ježíšovo katolickému rodinnému příbytku způso-
bí zase onu *temperaturu* lásky, ve které jedině
může se dařiti rodinné štěstí a rodinný pokoj.

Ježíš na trůně rodiny! Toť kázání o panování
Ježíšova ducha nad duchy! Ježíš král! On sám to
řekl: Já jsem král. K tomu jsem přišel na svět.
Cíl intronisace Ježíšovy je *Ježíšovo panování*. Je-
ho samovláda. Kristus nemůže strpět, aby satan
seděl s ním na trůně jako spoluvládce takorba po-
dle zákona duchovního úměru. Na trůně je jenom
pro jednoho místo! Kristus vším nebo ničím.

Odtud vychází ponenáhla, dokonalá přeměna ce-
lého rodinného života. Jedna modla po druhé vy-
nese se ven z domu, protože se tam už nehodí.
Stěny jsou čistší. Knihovna se vyčistí. Na rodinném
stole už se neobjeví proticírkevní časopis. Zmizí
přepjatý luxus a vyhledávání nemírných zábav.
Není tu už slyšeti nadávek a klení. Práce je boho-
služba. Celý dům jako malý ostrůvek pokoje! Ob-
raz srdce Ježíšova stal se *rodinného života refor-
mátorem*.

Nedost na tom. Malá společnost rodiny připra-
vuje Spasiteli, zpívajíc mu na kolenou hosanna je-
ho zvláštního triumfu, *veřejnou intronisaci*. Bož-
ské Srdce Ježíšovo provozuje *dobývačnou výboj-
nou politiku*. Chce se vydati na ulici. Chce obno-
viti celý veřejný život.

Když se stalo reformátorem rodiny, chce býti též
reformátorem lidské společnosti. Pravdou se má
státi prosba Otčenáše: Přijď království tvé. Buď
vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Posvěť se jmé-

no tvé. Kdo v rodině zařídí intronisaci Srdce Ježíšova, ten vezme věc lidské společnosti sám do ruky. Stane se dobrodincem lidstva.

Ježíš na trůně rodiny: toť kázání o apoštolátu. Kdo v některé rodině božského Srdce poznal Krista, ten *nemůže zůstatí němým*; musí mluvit o svém štěstí. Taký je jiným chce zprostředkovat. Stane se apoštolem. A to jest, čeho potřebujeme. Jsme hrozně upjati. Ve své nekřesťanské samolibosti myslíme, že je to dost, vedeme-li osobně čestný život. Máme ve svém charakteru málo sdílnosti, rozpínivosti, neboť nejen zlo také dobro má se šířit, nakloňovati, získávati, má kolem sebe zaněcovati jako oheň.

Že intronisace tohoto apoštolského ducha podporuje, dokazuje zkušenost. Největší nepřátelé Církve, hlavy zednářstva brzy se obrátili ve velikém počtu. „Velmi často mívá slavná intronisace za následek v rodině, v níž některý příslušník byl duchovně mrtev nebo kde marnotratný syn zůstavil prázdné místo, že zbloudilec se navrátil k veliké radosti rodiny, jejíž zasvěcení způsobilo tento veliký div.“ Tu to máme. *Oheň zapaluje, sálá kolem sebe*. Stává se apoštolátem.

Vidíme: intronisace Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v rodině jest dílem Prozřetelnosti, aby zachránila lidstvo před hrozícím zánikem.

Když Pater Mateo přišel do Francie, dalo se mu zprvu na srozuměnou, aby přišel až po válce. On odpověděl otázkou k jednomu biskupu: „*Stavěl Noe archu až po potopě?*“ Potopa je tu. Archou je Srdce Ježíšovo. Vejděme jako Noe do archy s celou rodinou. Zachraňující rodinu učinme ji archou, jež zachraňuje nejvyšší statky lidstva z hrozící katastrofy od záhuby.

Nikdy jsme nepopírali význam všech moderních záchranných prostředků, význam katolického tisku, katolických spolků a katolické politiky; ale při

všem tom nesmíme nikdy zapomenouti: *hlavní úkol patří znovuzbudování rodinného života*. Příští věk bude musit býti věkem rodiny. Pomocných člunů může býti víc, ale archou v potopě jest rodina proniknutá katolickým, nadpřirozeným duchem, rodina, jejíž králem a panovníkem je Kristus. Tady musí býti proklamována a připravena suverenita Boží nad státem i nad společností lidskou.

XVII.

KRÁL VE ŠKOLE.

Podobenství o rozséváči není jen podobenstvím kněze, ale i podobenstvím učitele. Každý učitel je rozséváč, který vychází, aby rozséval; buď vezme símě z obilnice Páně nebo ze skladiště pekla. Podle toho je *povolání učitelovo* něco božského nebo ďábelského, co člověk činiti může. Učitel, který není rozséváčem pravdy, ale lži, je ďábel.

Kdyby bylo dosti žernovů na světě, měly by se těmto svůdcům podle rady evangelia uvázati na krky a oni uvrženi býti do hlubiny mořské, neboť špatný rozséváč, ať je to učitel nebo kněz nebo spisovatel, je *národním neštěstím*, travičem zdrojů veřejného blahobytu. Národ, který takové lidi ještě ustanovuje na státní výlohy, pozbyl poslední špetky rozumu, třeba by se sebe více holedbal svou demokracickou moudrostí.

Vzorem rozséváče, ať je to kněz, učitel nebo spisovatel, je Kristus-učitel, cesta, pravda a život. Každému, kdo jde k lidu, zvláště k mládeži, platí slovo Kristovo: „Kdo nevchází dveřmi do ovčince, nýbrž odjinud vstupuje, jest zloděj a lotr. Kdo vchází dveřmi, jest pastýř ovcí.“ *Dveřmi ke škole* jako dveřmi ke chrámu je Ježíš. Ježíš učitel!

Moderní škola Ježíše vyhostila. Nechtěla, aby tento nad ní panoval. Odstranění křížů ze školních

budov bylo jenom zevnějším znamením této protikřesťanské pedagogiky.

Počátek vši politické moudrosti záleží v tom, aby národové zase zavedli v triumfu kříž do učitelských seminářů a do škol.

Ať je Ježíš opět *učitelem učitelů! Králem školy!* Bez něho nemůžeme nic činiti! Všichni ostatní učitelé mají jenom tolik práva nazývati se učiteli, pokud napřed byli žáky tohoto učitele.

Ježíš je jediný učitel lidstva a proto též mládeže a to v plném smyslu slova. Jiní mohou činiti si nárok na toto pojmenování v tom nebo onom směru a víc nebo méně. Učitelem beze všeho omezení je jenom jeden. *Tento učitel všechno ví.* Je světlem světa, které všechny osvěcuje, kteří přicházejí na tento svět. Kristus zná Boha; neboť stojí psáno: „Nikdo nezná Otce leč Syn a komu by chtěl Syn zjevití.“ Ježíš zná svět. Svět jest učiněn skrze něho a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. Ježíš zná člověka, toho člověka, jaký má být, a toho člověka, jaký je; člověka, jenž vyšel z ruky Stvořitelovy, s jeho úkoly a silami přirozenými i nadpřirozenými, a člověka padlého s jeho zlými náklonnostmi.

Ježíš je největší bohoslovec a největší psycholog a proto největší pedagog, nejlepší znalec Boha a člověka a proto *nejlepší vychovatel!* Výš nad Krista nemůže býti proto v umění vychovatelském žádného podstatného pokroku. Ježíš, pravda věčná, nestvořil nic polovičatého. Se samotným evangeliem vystačí člověk na všech místech a ve všech dobách, protože to je škola dokonalosti.

Ježíš je učitelem pokolení lidského, neboť to, co člověk má činit a čím má býti, nejen praví, ale i za vzor ukazuje. Nebýváme vychováváni toliko tím, co slyšíme, ale tím, co vidíme. Podle starého pořekadla: Slova hýbají, příklady uchvacují. První, čeho má vychovatel dbáti je, aby sám konal,

co od jiných požaduje. Nikdo nemůže udělati jiné věřícími, zbožnými, poslušnými, pokornými, milosrdnými, není-li takovým sám.

Velcí vychovatelé musejí vždycky napřed sami býti velkými lidmi. Nejlepší vychovatelé musejí přirozeně býti svatí, jichž život volá všem: dčlej po mně! Ale nedostižitelným ideálem vychovatelů všech dob zůstane ten, ježž nikdo nemohl viniti ze hřichu, totiž Ježíš nejsvětější. Mají-li jiní něco učitelského na sobě, on má všecko, protože přednáší ctnost božským názorným vyučováním svého života. Jedna z hlavních příčin našich vychovatelských neúspěchů: máme mnoho učících učitelů, ale málo svatých vzorů, kteří by studovali svou pedagogiku ze života Ježíšova.

Ježíš je učitelem lidstva, poněvadž nás nejen pravdám učí, nýbrž i sílu vkládá do duše. Pravdy samy nestačí, poněvadž výchov má nejen rozum osvěcovati, ale i dědičným hřichem oslabenou vůli posilovati. Na to nestačí pouhá slova, byť byla sebe skvělejší, jako „Povzbuzení k hrdinství“, „Rytířství“, „Sebeovládání“, „Lidská důstojnost“. Bouře vášní pokácí všechny takové domečky z karet.

Je článkem víry a věcí zkušenosti, že dokonalá výchova čistě přirozenými prostředky je nemožna. V díle vychovatelském rozhodující je Duch sv., neboť, co je ostatně totéž: nadpřirozená dynamika milosti, které se nabývá obětí, svátostí a modlitbou. Kdo chce vychovávat bez oběti, modlitby a svátosti zůstane neplodným, byť snad dobromyslným povídálkem.

Učení o milosti je duší vychovatelské nauky. Kdo to neví, není žádným vychovatelem, i kdyby byl katolickým učitelem.

Ježíš je učitelem lidstva, poněvadž nikdo jako on nezdůraznil výchov jako nutnost („jedno potřebné“). Přišel, aby utvořil podle obrazu a podobnosti Božího přeměněného nadpřirozeného člo-

věka, který má býti dědicem nebes. Tomuto vychovatelskému účelu jeho vykupitelského díla slouží všechno, jeho život, jeho kázání, jeho utrpení, smrt a založení Církve. *Všecko na Ježíši je pedagogické.* Co však s tím jedním potřebným nenalézá se v žádném vztahu, tomu Ježíš ve své veřejné činnosti taky nevěnuje žádného zvláštního zájmu.

Ačkoliv je vševědoucí a všechny zákony přírody leží otevřené před jeho očima, nemluví o tom ani slova. Ani jediné přírodovědecké odhalení nebo vynález nesouvisí s veřejnou činností Vykupitelovou. Technice a industrii nedostalo se od něho žádného ani nejmenšího podnětu. Ač je sám věčnou krásou, nevytvořil žádného uměleckého díla ani v sochařství ani v malířství ani v básnictví ani v hudbě. Třeba že je věčná láska, neučinil zpřímá nic pro tak zvanou sociální reformu, pro léčbu ani pro lidovou péči o zdraví. Ať si je přítelem dítek, nepodnikl ničeho, pokud víme, pro vzdělání školské a lidové.

A to z té příčiny, že všechny tyto věci nenáleží k nutnostem. Ježíš však přišel, aby učil tomu, co býti musí: víře, naději, lásce, čistotě, pravdivosti, spravedlnosti. Nejlepší učitel je ten, který, *co je potřebné, staví do popředí*, co vedlejší a nadbytečné, do pozadí. Teď se to dělá opačně.

Ježíš je učitel lidstva, protože v porovnání k němu jsou *všichni učitelé* žáky. Nenazývejte se mistry. Jeden jest mistr náš, ale vy jste všichni bratři. Ani se nenazývejte učiteli, neboť jeden jest učitel váš, Kristus. Tak stojí psáno. Tak tomu je i dnes! Moderní školní moudrost nechce už seděti u nohou Ježíšových. Cituje-li, necituje slovo Boží, ale slova lidí Rousseaua, Pestalozziho a jak se ti „velicí“ mezi malými lidmi jmenují.

Neupíráme, že mohou lidé v umění vychovatelském psáti, co je pravdivé a dobré. Ale co je

v plném smyslu pravdivé a dobré, to všechno řekl už ten, který před 1900 let vyšel jako rozsévač, aby rozséval. Co učenci dovedou je jenom to, že nauku Ježíšovu nově formulují, přiměřují a ustrojují. Ostatně ani v pedagogice nemáme, koho jiného bychom očekávali.

Vykupitel školy už přišel. Nemáme dále co činiti než jej poslouchati a hlásati. Símě je slovo Boží.

Svět se dnes hemží otázkami a problémy. Ta otázka otázek je ta: chcete-li Krista, ježž duch nevěry ve zhmotařené době a vaše zbabělost ze školy vypudily, opět do ní uvést? Má-li Kristus — učitel býti opět vychovatelem vašich učitelů a vašich dětí? Při tom se nejedná opět pouze o *kříž ve škole*, ale tu běží o osobnost, ducha a slovo, o milost Kristovu, o jeho panování nad dušemi a srdci, o jeho království! Vše, cokoliv jinak podnikáme, bude neužitečno, zapomeneme-li na toto jedno. Ne sociální boj o chléb a peníze změní tvářnost země, ale boj o školu Kristovu. Nevyjde-li božský rozsévač, aby rozséval, všechno je marné.

XVIII.

KRÁL KRÁLŮ.

Mnohé moderní státy mají ještě svůj *den modlitby*. Je to *poslední červánek zanikající doby*. V tom, tak se obávám, — nastane noc se svými oslňujícími blesky a ohlušujícím hřměním, s chvějící se zemí a zsinálými lidmi, noc, kdy se lidé už nemodlí, noc hříchu a pomsty, noc potopy.

A pak, doufám, přijde nový den. A toho dne nebude už potřebí žádného dne modlitby; neboť ve všech chvílích a na všech místech budou se lidé modlit. *Rok* modliteb nastoupí na místo dne modlitby. Pomni, abys světil den modlitby, poslední a

jediný den, kdy moderní stát obrácen k lidu praví: orate fratres, bratři, modlete se!

Duch času není přízniv „dnu modlitby“. I tento ostrov zmizí a nikdo jej nebude moci zachránit. Den modlitby padne. A den modlitby padne, protože stojí v odporu s moderní státní ústavou. Moderní politický blud je: stát bez náboženství. Stát laicisovaný. Oficiální spojení mezi státem a Církví bude zrušeno. Snad si dají každý rok nějaké rendez-vous; ale rozhodnutím lidu a vlády jsou *rozvedeny*. Říká se, že tak je to lepší, on stát že po sto roků tak zle s ní nakládal, že rozvod pro ni znamená vysvobození. Může být. Rozvod Církve od moderního státu může v mnohých zemích býti výhodou pro Církev. Ale já se obracím proti omylu taky v katolických kruzích rozšířenému, *jakoby rozvod byl rozlukou*, jakoby určité, mocí nezměnitelných přírodních zákonů stávající poměry mezi Církví a státem, mohly někdy býti rozvázány. V tom smyslu rozumím „dnu modlitby“. On mi praví:

Stát bez Církve toť sociální bohovražda. Neznám žádného jiného výrazu. Kdo tělo a duši odděluje, dopouští se vraždy. A vražda je zločin. Nuže, stát a Církev patří k sobě jako tělo a duše. Stát je tělo. Tělesný, pozemský blahobyt lidu je jeho cíl. Církev je duše. Duchovní, nadpřirozené štěstí lidu je její cíl. Tak tomu chce Bůh, jenž stát utvořil a Církev založil. Duše však musí zůstat v těle. Církev musí působiti ve státě. Rozváděti je, znamená usmrtiti. A to je právě to, co chtějí. Náboženství nemá býti už duší státu. Bůh nemá do časných věcí národu co mluvit, s nimi co dělat.

Chápu toto tvrzení, slyším-li je z úst nevěrce. Neboť není-li Bůh ničím, pak nemá toto nic co dělat. Rozumím těm slovům rovněž, napíše-li je péro nějakého deisty, podle jehož světového názoru Bůh stvořil svět, uchýlil se na odpočinek a svět ponechal samému sobě. Ale tomu nikdy neporoz-

umím, jak se může kdo modlit první článek víry, věřiti ve všemohoucího, vševědoucího, všudypřítomného Boha a upírat mu všecken vliv na departement zahraniční, na vládu věcí časných.

Když je Bůh Bohem, pak je jím vždy, všudy, ve všem. Když je člověk tvorem, je jím vždy, všudy a ve všem. Je-li první otázka mého katechismu správná, jsem na zemi, abych Bohu sloužil, a jsem k tomu povinen vždy, všudy a ve všem. Každý čin mého jednání musí souhlasiti s vůlí Boží a s mým cílem i koncem. Toť pravidlo bez výjimky! Zákon bez dispense!

Tedy: též *nejvyšším zákonem státníka, politika, soudce, úředníka, občana: platný pro každé nařízení, pro každý rozsudek, pro každou veřejnou práci, pro každou volbu, pro každý hlas.* Duší veškerého veřejného života je myšlenka na Boha, na cíl života a na správu života, tedy náboženství.

Jest možno zrušiti styky Církve a státu, ale nikdy nelze rozváděti občana a státníka od jeho Boha, od jeho svědomí, od jeho desíti přikázání, od jeho náboženských přesvědčení, tedy od jeho Církve. Vždy to budou zásady, podle nichž učiní svá rozhodnutí, a nejsou-li tyto zásady katolické, jsou protestantské, volnomyšlenkářské, materialistické nebo socialistické, tož zásady určitého náboženství nebo světového názoru, ale nikdy neutrální.

Jaký koho Bůh, taková jeho politika. Jaký jeho Bůh, takové jeho knihy zákonů. Jaký jeho Bůh, taková jeho škola. Jaký jeho Bůh, takové jeho soudy.

Byť nastal mezi Církví a státem rozvod, rozluky býti nemůže. *Duch Církve musí zůstatí duší státu.* Co Bůh spojil, člověk nemůže rozloučit. Rozlučovati Boží pravdy a zákony od veřejného života, je sociální Bohovražda. — A sociální Bohovražda je sociální sebevražda.

Stát bez Církve je státu smrt. Tělo bez duše je

mrtvola. V té míře, v jaké mizí vliv Církve na veřejný život, pozorujeme dvojí známku smrti: *hynoucí autoritu a hynoucí svobodu*. Stát existuje jenom autoritou. Spočívá na předpokladu, že jsou vlády, které jsou uznány, zákony, které se zachovávají, rozkazy, které se plní, rozsudky, které platí. V tom je garancie pořádku, pokoje, blahobytu, bezpečnosti.

Strážkyní státní autority však je Církev. Pro Církev platí svatá zásada: „Každý mocnostem vyšším poddán buď. Kdo se protiví mocnosti, zřízení Božímu se protiví, ti pak, kteří se protiví, odsouzení sobě zjednávají.“ Státní autorita je proto podle učení sv. Pavla částí onoho evangelia, z něž žádné slovo nezahyne. *Církev je státu základ.*

Jakmile však vláda neuznává se okem víry za služebnici Boží, za mocnost zřízenou od Boha, visí ve vzduchu. Proč ji poslouchat? Co je dělník? Člověk. Co vládní rada? Nic víc, člověk. Proč má jeden člověk poroučet a druhý poslouchat? Proč zachovávat zákony? Kdo je dělá? Lidé, kteří jsou to, co já. Jakým právem 10.000 nebo 300.000, kteří návrh zákona vhodí do urny s vepsaným ano, přikazují mi „musíš“! Když mně se zlíbí říci „nechci“?

Autorita, t. j. člověk nade mnou, existuje jenom tehdy, jestliže jej někdo vyšší nade mne postaví, tedy existuje-li Bůh, náboženství, Církev. Nestojí-li náboženství s plamenným mečem cheruba vedle státu, pak je usurpátorem a důsledek je: *právo na neposlušnost*, právo na revoluci, anarchie. Stát existuje za druhé jenom jako instituce člověka důstojná, pokud vedle autority vrchnosti garantována je svoboda lidu. Ta země je nejšťastnější, která má nejvíce práv a svobod a nejméně zákonů, kde se nejméně poroučí. Nu a skutečností světových dějin je toto: *čím více náboženství, tím více svobody.*

Čím méně náboženství, tím více neobmezené moci. „Náboženský teploměr nemůže stoupat v zemi, neklesá-li teploměr politické moci, a naopak: náboženský teploměr nemůže klesnout, aniž by politický teploměr stoupl až k tyranii.“

Přede dnem Golgoty byl teploměr náboženský kleslý na nulu, teploměr politické moci na 100. Byla jenom tyranie a otroci. Přišel Ježíš. Teploměr náboženství dosáhl nejvyšší výšky a tím i nejvyšší svobody; neboť Ježíš tvořil se svými učedníky společnost a v této společnosti nebylo žádné moci. Mezi Ježíšem a jeho učedníky nebylo jiné vlády než vláda lásky, lásky Mistrov k jeho učedníkům. Vzpomeňte si na francouzskou revoluci. Náboženství je na nule a proto je na nule i svoboda; neboť svrchovaná moc stoupla ve znamení guillotiny na 100, a od 1. července 1789 do 26. října 1795 nadelala 15.479 zákonů.

Jenom jedna moc chrání občana před zvrhlostí státní moci v tyranii, jež škrtí svobodu, náboženství se svým: „toto čiň“, „toto není dovoleno“, jež prohlašuje až ke knížecím trůnům a k zeleným křeslům. *Stát bez Církve je sociální sebevražda, smrt autority nahoře a smrt svobody dole!*

Dni modlitby! Světlárno v mlhách! Dni Boha mého! Dni mého národa! Dni mé domoviny! Tvůj smysl jest: Stát a Bůh, Církev a národ. Tito dva jedno! Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!

XIX.

K R Á L N A K Ř Í Ž I.

Když Římané pobořili Jerusalema, zaházeli místa křesťanským památkám zasvěcená hlínou a rumem. Boží hrob v jeskyni byl zasypán. Nad ním a na Golgotě postaveny byly Venuši a Jovišovi sochy a chrámy, tak, že křesťané, aby nebyli poklá-

dáni za modláře, už tam vícekrát nechodili. Císař Konstantin dal chrámy zbořit, modly odstranit a rum odnést. Po dlouhé klopotné práci objevena byla ve skále jeskyňka Božího hrobu a opodál tři kříže s hřeby a nápisná tabulka, která byla od kmene oddělena.

Jeden z těch křížů musil nutně býti Spasitelovým; ale nebylo určité známky, jak jej rozeznati od křížů obou zločinců, až žena na smrt nemocná jeho dotekem náhle byla uzdravena. Svátý kříž byl obložen stříbrem a drahokamy a nad ním postaven chrám, který podle ustanovení Konstantina měl předstihnouti svou nádherou všecko, co kde dosud bylo spatřiti. Na památku na tyto příhody slaví Církev 3. května *svátek Nalezení sv. Kříže*, aby od toho dne až do svátku Povýšení sv. kříže denně po bohoslužbě třístičkou sv. kříže, tedy jeho reliquií, žehnán byl kraj a lid.

Máme všechnu příčinu na tyto události se upamatovati. Křesťanství je *náboženstvím Ukřižovaného*. V prvním svém listě ke Korintským píše apoštol národů sv. Pavel: „Nesoudil jsem, že bych co jiného věděl mezi vámi, než Ježíše Krista, a to *ukřižovaného*.“ Pavlova kázání jakkoliv velmi rozmanitá, vracejí se vždycky k centrálnímu slunci křesťanství: *Ježíš na kříži, král světa. Vše ostatní je buďto paprsek z tohoto slunce, nebo to není nic. V kříži spočívá celá naše dogmatika i morálka, naše veškerá věrouka a mravouka, náš katechismus. Kříž je naší knihovnou. Každá jiná kniha má jen potud cenu, pokud z ní mluví duch s kříže.*

Modernisté pokusili se, staré Pavlovo kázání, evangelium kříže, uvést v zapomenutí. Kříž, t. j. učení *o nutnosti oběti a milosti*, leží pod rumem, na němž nové pohanství zase postavilo modly a chrám Jovišův a Merkurův, Venušin a Bachův, t. j. státního absolutismu, kapitalismu, nemravnosti

a požívačnosti. Poctivě *tu spolupůsobilo* jisté povrchní křesťanství, jemuž více záleželo na tom, aby bylo více moderní než biblické, jemuž taky následování ducha času je srozumitelnější než následování Ježíše.

My jsme kříž ztratili. Máme křesťanství, které už nerozumí oběti, a proto není to žádné nebo pouze *bezduché křesťanství. Potřebujeme Konstantinů a Helen, kteří kříž znovu z rumu vynesou a učiní jej svatou reliquií a pochopí, že trůnem královým jest kříž.*

Ukřižovaný král! Musí se v rodinách znovu kříž nalézt. Moderní rodina kříž ztratila. Na jeho místo nastoupil politický hrdina, umělec, cháska starých bohů, nudita, děvka. Kříž už se do moderního salonu nehodí.

Moderní salon hlásá mamonářství, pýchu, marnivost, smyslnost, pohodlnost. *Moderní salon je oslavou sedmi hlavních hříchů.* Tolik poctiví byli lidé, že cítili, že se kříž už do takového okolí nehodí a proto jej odstranili. Odstranili jej, protože kříž může trvale zůstat jen tam, kde zůstal duch Ukřižovaného a tady duch Ukřižovaného už nebyl.

Duch Ukřižovaného je duch lásky a oběti, a duch moderní rodiny je duch sobectví a požitkářství. Řeč Ukřižovaného je: napřed druhí, já naposled. Řeč sobectví je: napřed já, potom ještě já a naposled ti ostatní. Křesťanská rodina je postavena na idei oběti, oddanosti. *Ideou křesťanského otce jest: pracovati od rána do večera — za jiné! Ideou křesťanské matky: pečovati o jiné. Sama vždycky v řadě naposled. Ideou křesťanského dítěte: úcta, láska, poslušnost. Otec a matka napřed, potom teprve já.*

Tato idea oběti a oddanosti v *moderní rodině vymírá.* Moderní rodina je stavěna na zákoně sobectví. Moderní rodina má oblíbenou myšlenku: *co nejvíc užít, co nejméně obětovat.* Odtud

malthusianismus.* Odtud změkčilá, bezcharakterní výchova. Tím rodina zahyne. Jenom krucifix a jeho kázání o sebezapření, sebeovládání a oddanosti může hynoucí rodinu zachránit. Ukřižovaný král! Nalezení kříže musí se státi v dílně. Dílna bývala dříve jako všechno proniknuta náboženstvím, jakýsi druh svatyně. *Práce byla považována za bohoslužbu, za bohoslužbu a lásku k bližnímu. Nebylo to jen prázdné chlebaření a vydělávání peněz.* Jako ve svatyni vládl nade vším prostorem obraz kříže. Krucifix býval řemeslníkovi nejvyšší pracovní normou v životě hospodářském, stálým podnětem k pilnosti, svědomitosti, pravdivosti, trpělivosti, mírnosti, vytrvalosti. Ve stínu kříže nemohla se ujímati hrabivost, lakota, obchodní lež, podvod, lichvaření se zbožím, zadržování ujednané mzdy, hrubé zacházení, závist, třídní nenávisť, nebo alespoň nemohla se zmoci jako sociální nemoc. Liberalismus kříž z dílny vypudil a prohlásil za normu blud, že náboženství a práce, morálka a industrie a obchod nemají spolu co činit. Myslí, že kříž nahradí policejními paragrafy, pracovním řádem a zákonnými předpisy. Skutečnost ale ukázala, že *takovéto hospodářské theorie jsou nemožné.* Ony proměnily dílnu, atelier, kancelář a tovární pracovnu v bojiště divokých vášní, kde jedna třída lidí je druhé vlkem a hadem. *Pracovna musí však opět vynést odhozený kříž z trosk kapitalismu a socialismu.* Dělník musí s mistrem ve slávě přinést a zavěsit kříž na jeho staré čestné místo. Sociální otázka bude rozluštěna buďto *křížem, t. j. obětí, vzájemnou láskou, trpělivostí a milostí* nebo vůbec rozluštěna nebude.

Ukřižovaný král! Nalezení kříže musí taky býti *svátkem školy.* Škola, počínajíc od školy obecné až po universitu, byla založena katolickou Církví. Cír-

* obmezování porodů.

kev je nadpřirozenou vychovatelkou národů jako je rodina přirozenou jejich učitelkou. Právo božské i přirozené odevzdávají dítě do výchovy otci, matce a knězi. Kdo mimo otce, matku a kněze dítě vychovává a vyučuje, činí tak plnou mocí od těchto tří mu svěřenou. *Stát není učitelem. Stát je úředníkem, zákonodárcem, soudcem, policistou, vojákem, ale není učitelem. Státní nucená škola je na rodině, Církvi a dítěti spáchanou loupeží.*

Žádáme svobodnou katolickou školu. Žádáme, aby škola byla vrácena její právoplatným majitelkám: rodině a Církvi. Jako jedinou záchranu bez níž všechna politika a všechny stavby kostelů a všechny organizace nic neprospějí, žádáme obnovení díla Konstantinova a Helenina: vyhrabati liberální školskou politikou odhozený kříž. *Nalezení kříže a povýšení kříže: to je duší naší školní politiky. Školní politika je duší každé jiné politiky. Ukřížovaný král! Nalezení kříže — toť program rodinné, hospodářské a školní reformy a tak i cílem politické obnovy. Pius X. řekl: Naší politikou je kříž! Tím je mnoho řečeno. Kříž je poslušnost, i za nejobtížnějších poměrů respektování od Boha zřízené vlády.*

Naší politikou je uznávání každé oprávněné autority. Kříž je trpělivost, není-li lze prosaditi na jedinou všechno, co je dobré a správné. Naše politika je oběť, kříž je solidarita, oddanost za všechny. Naše politika je solidarita osob, tříd, stavů, států a národů.

Kříž je věrnost až po mučednictví. Raději umřít, než se poskvřnit zbabělostí, zradou, falešnými kompromisy. Naší politikou je na křtu svatém a při biřmování odpřísáhnutá katolická věrnost. Kříž je zřeknutí se denních úspěchů v důvěře v neomylné konečné vítězství věci Boží. Naší politikou je důvěra v Boha. Kříž je pevná vůle, zůstat raději osamocen, když toho žádá svědomí, než bě-

žeti s majoritou nebo blokem. Naší politikou je odvaha k nepopularitě. Kříž je zdroj milosti. Naší politikou je naše víra v nadpřirozeno, v milost, modlitbu, svátosti, v Marii Pannu, svatého Michaela. Evropská politika všech stran ztratila kříž. To je příčina všeobecného zhroucení všech tak zvaných stran pořádku. Pokud politika zase nenajde kříž, bude všecka námaha marná. Ukřižovaný musí býti králem.

XX.

KRÁLOVO POVÝŠENÍ NA TRŮN.

Bartoloměj Holzhauser, který zemřel roku 1658 v Bingenách označuje naši dobu jako periodu, kdy *svrženy budou knížecí domy a monarchie*. Všecko se zapřísáhne pro zřízení svobodných států. Ta doba je tu. Jeden král po druhém nucen sestoupiti se svého trůnu. A v této době, kdy tajemná příšera revoluce kráčí světem a buší na dveře knížecích zámků a vládních paláců, chystá se katolický svět proklamovati ve všech zemích duchovní království. Král není neznám. Žádné jméno od 1900 let nebývá častěji vyslovováno ve všech jazycích. Každé koleno musí před ním pokleknout na nebi, na zemi i pod zemí.

Myšlenka na Ježíšovo království připomíná se už při zvěstování jeho narození. „Dá jemu Bůh trůn Davida, otce jeho. Království jeho nebude konce.“ Tak to zní v andělském poselství. Kristus král! Dlouho nebylo Ježíšovým stoupencům zcela jasno, jaké to bude království. Mnozí snili o *politickém Vykupiteli* se silným vojskem a pozemským bohatstvím. Ale Kristus tuto domněnku odmítl se vsí rozhodností. Když jej po zázračném rozmnožení chlebů 5.000 mužů chtělo povýšiti na trůn, uprchl.

Ale jak rozhodně odmítl politické povýšení na trůn, tak rozhodně přisvědčil Pán náš *k duchovnímu a náboženskému povýšení na trůn* v kritické hodině.

Jsa odsouzen, zrazen, opuštěn v stejném okamžiku prohlašuje svou vůli býti králem duchovním, kdy svedený lid veřejným hlasováním na Velký pátek panování jeho odmítá: „Království mé není s tohoto světa, ale králem jsem. K tomu jsem přišel na svět.“ Pak jej vyvedli ven na Golgotu a přibili jej na kříž. Nevěděli, co činili. Ale poslušen vyšší vůle napsal Pilát nápis na kříž: *Ježíš Nazaretský, král!* To bylo první slavné veřejné povýšení na trůn božského srdce Ježíšova.

Po krvavém povýšení na kříž následovalo druhé. Ve 300 let bylo pohanství v římské světové říši překonáno. Když císař Konstantin r. 313 proklamoval svobodu křesťanského náboženství, co jiného to bylo, než slavné státem vykonané nastolení na trůn Krista krále? Kristus je král, král duchů, král srdcí, král veřejného života. Vy víte, co následovalo. Od 4—500 let pracuje moderní duch o to, *strhnouti Krista s jeho trůnu*. Těžký Pašijový týden nastal Církvi. Volání velkopáteční stalo se heslem.

Nechceme, aby tento panoval nad námi, volali *státníci*, politikové, knížata, vlády, poslanci, voliči: „Náboženství nemá s politikou co činit.“ Duchovní království Ježíšovo ve státním životě bylo odstraněno. Nechceme, aby tento panoval nad námi, volali *učenci*, spisovatelé, profesori, učitelé: Náboženství nemá s vědou a školou co činit. Duchovní království Ježíšovo v říši duchů, ve škole, v literatuře, v tisku bylo odstraněno.

Nechceme, aby tento tu panoval nad námi, volali bankéři, *obchodníci*, ředitelé továren, řemeslníci, tajemníci těžarstev, dělníci: náboženství nemá s hospodářstvím, obchodem, průmyslem, živnost-

mi co dělat. Duchovní království Ježíšovo nad pracovním a výrobním životem bylo odstraněno.

Nechceme, aby tento nad námi panoval, volali mužové, ženy, synové, dcery. Náboženství nemá co činiti s manželstvím a rodinou. Duchovní království Ježíšovo *nad domácím životem* bylo odstraněno. Co zbylo Kristu? Svatostánek, sakristie, chrám. Kdyby se podařilo Krista i z této jeho poslední svatyně vyhostit, bylo by po jeho panování na zemi.

Než svatostánek Spasiteli zůstal. A ze svatostánku vidíme nyní, že *Kristus svou světovou vládu dobývá znovu*. Nejdříve v rodinách, pak ve školách, ve vědě, v politice, ve společnosti, v životě pracovním. To je smysl *intronisace*. Jako kdysi židé, když pojedli ze zázračného chleba, Ježíše politickým králem chtěli provolat, tak my, my a naši maličcí, kteří jsme se naučili ve dnech velikého eucharistického papeže Pia X. častěji přijímati ze zázračného chleba nebeského, učiníme Krista z vděčnosti duchovním králem. Intronisace božského Srdce Ježíšova!

Přišla nová doba. Národové chtějí nové zákony, nové vlády. Převrat všudy. Co chceme my? Co činí celý svět, to chceme činit taky, ne trochu příštípkářství, nikoliv, revoluci, převrat! *Novou vládu!*

Ale katolické revoluce nejsou jako liberální, socialistické a anarchistické revoluce. My nepoužíváme při svých revolucích žádných dýk, žádných ručnic, žádného dynamitu a žádných barikád. My nepoužíváme žádného násilí. My neproléváme ani krůpěj krve. —

Katolické převraty jsou *opakem revolucí*. My kácíme nenávist, abychom na její místo postavili lásku; nespravedlnost a na její místo spravedlnost; kácíme lež, bychom postavili na její místo pravdu; zlořád, a na jeho místo pořádek. Žednáři a socia-

lismus chtějí provést revolucemi a válkami zřízení světové republiky. My chceme zřídit ne politickou, ale duchovní, *světovou monarchii*. Chceme nastoliti na trůn Jediného, který je oprávněn, býti králem všech duchů a všech srdcí, předně, poněvadž jest Bůh, za druhé, poněvadž je Vykupitel, a za třetí, poněvadž jenom on může přinést štěstí jednotlivcům i národům. Chceme nastoliti na trůn božské Srdce Ježíšovo. Poněvadž je nemožno zřídit novou vládu, leda na troskách staré, chceme *vyvrátit panování ďáblov*, vyvrátit nevěru, vyvrátit nenávisť, vyvrátit nespravedlnost, vyvrátit všecku otravující nemravnost. A poněvadž při každé stavbě musí se začít od základu; chceme začít s rodinami. Chceme nové vlády v rodinných domech dřív nežli zřídíme nové vlády ve školách, v radnicích a továrnách. Chceme. Slibujeme. Přisaháme!

My tu dnes jsme jako shromáždění lidu. Jsme tu, abychom slavně uznali království Ježíšovo. Nemluvíme frásí. Jde nám o to tak doopravdy, jak nám vůbec kdy v životě našem o něco doopravdy šlo. Na kolena! Tam vpředu je váš král. Zde jeho obraz, svědek této svaté hodiny navždy: Chcete-li, aby král svatostánku byl králem vašich duchů a vašich srdcí? Pak zvolte slavnostně: *Ano, chceme!*

Chcete-li, aby božské Srdce Ježíšovo panovalo především ve vašich rodinách? Ano, chceme! Děti, jinoši, panny, mužové, ženy, chcete se o to přičinovati, aby modlitbou, slovem a příkladem Kristus ve vaší farnosti byl vždy více poznáván, milován a oslavován? Ano, chceme! Chcete-li, aby tento obraz nebyl žádnou pouhou dekorací, a tato slavnost žádnou prázdnou ceremonií, nýbrž programem, mezníkem v dějinách farnosti? Ano, chceme. Chcete, aby tento den intronisace božského Srdce Ježíšova pro všecku budoucnost byl dnem svatým a ctihodným? Ano, chceme! Dost. Tento

akt bude zapsán do protokolu nebes: Naše farnost bude v budoucnosti farností božského Srdce Ježíšova. Kristus náš král!

XXI.

K R Á L O V A Ř Í Š E.

Zástupcové svobodomyšlné říšské strany, herodiánů, a konservativních nacionalistů, fariseů, vznesli jednou na Ježíše tak zvanou *politickou interpelaci*. Tázali se Krista o říšské dani. Spasitel odpověděl krátce a stručně tak, že se poslové podivili. Našli někoho, kdo věděl více než oni. Měli dost; opustili ho a odešli.

Tu zase zvítězila jednou theologie nad politikou, jak později anarchista Proudhon musil přiznati: „To překvapuje, že na nejhlubším základě naší politiky nalézáme vždycky theologii, t. j. vědu o Bohu.“ Straničtí delegáti chtěli jenom politisovati, ale Ježíš začal kázat. S císaře přešel na Boha. My to učiníme dnes právě tak.

Širokými vrstvami světa jde touha, *tesklivka po nějaké silné osobnosti*, která by zjedнала pořádek; po nějakém diktátoru, který by zavřel sněmovny, nebo po nějakém velikém samovládci. Jeden ať panuje! Ten jeden, kterého národové očekávají, musí býti buďto tyran, muž železa a krve, samozvanec satanské velikosti, antikrist, člověk hříchu a ďábelské zloby, nebo kníže pokoje, otec národů, muž neúchylné spravedlnosti, vykupitel, císař svatý.

Zdali jedno nebo druhé stojí přede dveřmi, ví Bůh. Ale ať si nám přinese budoucnost toho nebo onoho, konečně bude to zase jenom theologická otázka: přijde-li někdo, kdo Bohu všecko dá, co je Božího, nebo jiný, jenž Bohu všecko vezme; někdo, jenž se úplně postaví do služby světo-

vého císařství Ježíšova, Syna Božího, nebo celý do služby světového císařství satanova, antikrista.

Když je řeč o císaři, prohlašujeme dnes, že naším císařem, naším monarchou je Ježíš. Ježíš je císařem v říši prostoru. On má tu nejrozsáhlejší ze všech monarchií. Jeho království je všudypřítomné. Zabírá celý svět, a to na základě nedotknutelných a nezcizitelných nároků. On je *velkým monarchou*, a to nikoliv blahovůlí poddaných, nýbrž prací své přirozenosti. On je králem světa, protože jest jeho vlastníkem a je jeho vlastníkem, protože je stvořitelem. V odporu k ostatním knížatům on svou říši sám utvořil až po nejmenší prášek, až po její poslední atom. Každá bytost jest v ní, protože on chtěl, aby byla a jenom protože chtěl, aby byla. Všecko skrze něj učiněno jest, praví svatý Jan.

Ježíš je *králem v říši nebes*. Viděl jsem a uslyšel jsem hlas mnoha andělů kolem trůnu, a ti volali hlasem velikým: „Hoden jest Beránek a ten, jenž byl zabit, aby vzal moc a bohatství a moudrost a sílu a čest a slávu i chválu. A veškero tvorstvo, které jest na nebi, uslyšel jsem praviti: Tomu, jenž sedí na trůně a Beránkovi chvála a čest i sláva a moc na věky věkův.“ Ježíš velikým monarchou nebes!

Ježíš taky *králem na zemi*. Kníže nad králi země. Pán nad pány! Národové dání jsou mu v majetek, za vlastnictví končiny země.

On vládne nad nimi žezlem železným a rozbije je, když chce jako nádobí hrnčířské! Ježíš, veliký monarcha na zemi! Musíme to zvláště zdůraznit. Moderní liberalismus je třebas tak velikodušný, že uzná nebo alespoň strpí jisté království nebeské; ale nic nechce věděti o duchovní universální monarchii křesťanství mezi lidmi. Podle liberálního pojetí má země zůstatí jakousi svobodnou kolonií, v níž usídlovací politika satanova nesmí býti brzdě-

na žádným reakcionářským omezováním, podle zákona a ústavy. O to jde v obrovském kulturním boji naší doby, má-li král nebes býti taky králem země, nevyjímaje politiku, hospodářství, umění, vědu, nebo smí-li Pán nebes na zemi od něho stvořené býti jenom cizincem trpěným tu od zednářů, židů a liberálů.

Jdeme ještě dál. Prohlašujeme-li universální království Ježíšovo v celé oblasti prostorové, pak nesmíme z něho vyjímát ani peklo. Jak praví tajné Zjevení, má Kristus klíče smrti a pekla. Také ti pod zemí musejí před ním skláněti kolena. On je též *králem v říši spravedlnosti*. Satan není žádným náměstkem Boha; je jenom Božím žalárníkem. Kristus jediný jest král.

Hlásali jsme království Ježíšovo v říši prostoru. Hlásáme však taky *království Ježíšovo v říši času*. Tu se praví: „Jakož bylo na počátku, tak nyní a vždycky a na věčné časy.“ Jeho říše nemá konce. On je nesmrtelným králem staletí. Sv. Teresie bývala vždy unesena radostí, kdykoliv slyšela v crédo tato slova: „Jeho králování nebude konce!“

Ježíš je králem nesmrtelným ve dvojím smyslu. Předně panuje *bez přerušení*. Lidské vlády nepanují vždycky, buď že nemají času nebo dobré vůle nebo potřebné schopnosti. Jsou vlády ospalé, chromé, slepé, hluché, němé, které mají sice jméno, jakoby žily a jsou mrtvé. Zcela jinak se má věc s panováním Ježíšovým. Jeho panování je všudepřítomné, všemohoucí, vševědoucí, nejvyšší moudré. To vládne stále, všechno spravuje a řídí, to nejmenší jak i to největší. Nic neujde jeho oku, jeho rameni, jeho srdci, ve dne i v noci.

Pak panuje vláda Ježíše Krista *bez ustání*. Tu není žádných ministerských krisí, žádného sesazování s trůnu, žádných revolucí. V ministerstvu zahraničí, ve viditelném řízení Církve, v pastýřském úřadě církevním jsou těžké krise nemožné. Jedno-

tliví činitelé pastýřského úřadu mohou se ovšem neosvědčit, zklamat, v jednotlivých krajinách může církevní organizace dokonce i zaniknout. Ale vlastní, neviditelná, centrální vláda, panství Kristovo nad dušemi trvá, ať to pozorujeme nebo ne.

Nevíme, co přinese budoucnost. Může přinést, co už přinesla minulost. Vzpomeňme si na př. na to nejhorší, na kácející se chrám svatopetrský, na hořící Vatikán, na prchajícího, opuštěného papeže, na odpadající kněze a biskupy, na všeobecné pronásledování křesťanů, na obyvatele země, jak praví tajné zjevení, zpité vínem veliké nevěstky, která sedí na mnoha vodách, duchem internacionálního, požidovštělého zednářství, na svět zpitý krví svatých a svědků Kristových. Okrsek zemský zřícenina!

Tajné zjevení líčí podobné a ještě hroznější výjevy v době veliké šelmy, antikrista. Než ani v dobách těchto děsných katastrof nespí král věčnosti. Totéž tajné zjevení, které právě vylicilo nejohroženější události, mění najednou obraz: „I uslyšel jsem jako hlas zástupu četného a jako hukot veliké vody a jako hřmění silného hromobití, kteréž pravilo: Alleluja, ujal království Pán Bůh náš všemohoucí.“

„A viděl jsem nebe otevřené, a hle kůň bílý a ten, jenž na něm sedí, slove Věrný a Pravdivý a se spravedlností soudí a bojuje. Oči jeho jako plameny ohně a na hlavě jeho mnoho korun a jméno jeho zove se Slovo Boží. A vojska nebeská jela za ním na bílých koních, oblečena v kment bílý, čistý. A z úst jeho vychází meč na obě strany ostrý, aby jimi bil pohany. A on bude je spravovati prutem železným. Na rouchu má napsáno: Král nad králi a pán nad pány.“

Chtěli jej sesaditi, modernisti, liberálové, bez vyznání, židé a pochopové židů: ale on je a zůstane králem, králem nebes a země, nesmrtelným

králem staletí, císařem v říši času. Dávejte proto císaři, co je císařovo. Nájemné a daně — to je tuze málo. Nájemné a daně, část celku, platí se pozemským mocnárům. Císaři vašemu, králi lásky, neodvádí se jen část, ale všechno; především to nejvzácnější: království srdce, království lásky. Obraz a nápis peníze rozhoduje o povinnosti danové. Obraz duše vaší je Boží, a její nápis je Ježíš. Dávejte tedy Bohu, co je Božího, všechno!

XXII.

KRÁLOVA STRANA.

Vždy výše stoupají *vlny potopy*. Vždy hrozivěji blýská se z mraků, v nichž spočívají osudy národů evropských. Vždy zapletenější jeví se *světová krise* klidnému pozorovateli. Příšera tlumeného zoufalství se ušklebuje: Jste ztraceni!

Nejvyšší vrcholky *moderní kultury* klesají do rudého moře socialismu. Státní všemoc, militarismus, věda, organisace, kapitál, nevystačují, klamou, hroutí se. Všecky základy pevného řádu se vyláží. Všecky vlády jsou bezradné.

Jedli jsme se *zakázaného stromu* 1517 a 1789. Nyní stojíme tu mrznouce a hladovíce a nazí a stydíme se. Oči se nám otevírají. Slyšíme *hlas Boží* z hrozných událostí posledního desetiletí a hrozivé budoucnosti. Byť veliký dav ani dnes nic jiného neznal než *hrnce masa hospodářských reforem* a tanec okolo zlatého telete, ušlechtilější část lidí počíná chápati, že spása nepřijde pouze od pekařů a řezníků, neboť národové nežijí toliko chlebem, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích.

Vzniká *nová Evropa* a tou novou Evropou, která má povstati po potopě, aby jako rozsévač rozsívala símě království Božího do země pluhem těžkých ran zorané, může býti jenom *katolická Evropa*. A

všemi možnými stranickými obušky toto nové pokolení neubijete, poněvadž je plno Ducha sv. a hotovo pro svou věc žítí i zemřítí.

Je to poučení z Evangelia, *aby se mladé víno ne nalévalo do starých měchů*. Strany nám nepostačí. Sv. Otec žádá nad stranami Katolickou akci. My smýšlíme namnoze jinak, a jinak mluvíme i jednáme jinak než strany. My chceme býti my a to můžeme jenom, když se postavíme *na vlastní nohy*. Na půdě Katolické akce.

My stahujeme své hvězdy s nebe dolů, aby zářily na naše vlající prapory. Hesla denní se nám nezamlouvají. My jsme katolíci, *stranou katolickou a proto vlastně žádnou stranou. Strana katolíků musí býti katolická*. Co v srdci plá, musí na čelech zářit a v rukou po činech dychtivě hořet. Ať ví celý svět, kdo jsme. Máme toho dost, hrátí pořád hru němých, s neskonalou opatrností mlčet, nebo jinak mluvit než smýšlíme, a jinak jednat než věříme.

My chceme býti stranou stoupenců Božích. Veliký Pius to žádá. Před 20 roky řekl: „Stran pořádku, které skutečně v našich rozrušených poměrech mohou přinést pokoj, je jenom jeden druh, strana stoupenců Božích. Ty tedy musíme podporovati, počet jejich stoupenců podle možnosti sesilovati, jsme-li vedeni láskou ke spořádaným poměrům.“

Naším programem je Bůh, program to svatého Michaela. Žádáme práva Boží na jeho svět a bojujeme proto se všemi papeži posledních sto let proti liberálním moderním právům lidským, která ve skutečnosti nejsou nic jiného než právo falše proti pravdě, špatnosti proti dobru, revoluce proti pořádku, hříchu proti Nejvyššímu.

Jsme tedy proti všemu, co je proti Bohu. *Vypovídáme boj zákonu bez Boha, manželství bez Boha, vědě a škole bez Boha, obecnému zisku bez*

Boha, práci bez Boha, slovem laicismu ve všech oborech.

Ten, jenž stvořil zemi, má býti opět jejím pá-nem, jeho zákon dvoudeskový základem a normou našich zákoníků! *Politika je nám bohoslužbou.* Neblahý rozpor mezi náboženstvím a veřejným životem musí zmizet. *Sloužit jednomu Pánu místo bezkarakterní služby dvěma pánům!* Voláme hlasitě všemi ulicemi: Věřím v Boha všemohoucího, stvořitele nebe i země! Živ jest jeden Bůh!

Jsme stranou Krista krále. Všecka politika, která se za toto jméno stydí, budiž vyloučena ze sně-moven křesťanských národů. Když se počítá 1933 po Kristovu narození, nesmí se už národům vládnouti, jakoby byly židy nebo pohany. *Kristus musí panovat v zákonodárných sborech.* Nejsme nadarmo pokřtěni a biřmováni. Ať je to znát, když mluvíme.

Svět volá ze svých zmatků po budoucím zachra-niteli. *Ten tajemný císař je Bůh našich svatostán-ků, Kristus, cesta, pravda a život.* On je ten, jenž přijíti má a přijde. Před ním musejí ještě všichni na kolena. Ať žije Ježíš! *My politisujeme pro Kri-sta, nesmrtelného krále staletí.* Dvacáté století bude stoletím Ježíšovým, když se 19. století jmeno-valo stoletím Mariiným. Chceme raziti cestu do-ma i na venek, aby království Kristovo, nastolení na trůn našeho Pána, stalo se skutečností, evrop-skou skutečností, světovou záležitostí, když se bylo stalo skutečností náboženskou; neboť Kristus je král!

My jsme stranou synů Říma. My jsme katolíci. My očekáváme všechnu spásu jedině od Církve, která je dnes, jako tak často v dějinách povolána, býti *archou v potopě.* Jsou jenom dvě moci na světě. Katolická Církev je velmocí v říši ducha, a naproti ní stojí druhá velmoc, revoluce. Vše, co je mezi tím, je malomoc, mdloba.“

Nebylo posledních deset roků apologetickým kursem, ve kterém byla demonstrována světu pravdivost tohoto slova? Odůvodnění jeho je den ze dne neodolatelnější. *Všecky domečky z karet se kácejí.* Všecky berly se lámou. Hráze opěrné jsou podryty. Že se všechnen řád dosud nesesul, dlužno pokládati za zázrak milosrdenství Božího.

Řím nebo Moskva, to je otázka. Kdo se dnes otevřeně nestaví na stranu Církve, slouží vědomky nebo nevědomky revoluci. Vůdcové lidu nemají nic pilnějšího a potřebnějšího na práci než při každé příležitosti poukazovati na věročlánek devátého článku víry. To může činiti jenom jedno hnutí, katolické, které není vázáno *žádnými smlouvami a kompromisy*, kterémuž jde o záchranu lidstva víc než o malé úspěchy denní.

Toto hnutí musí přejíti ve skutečnost. Je to *nejnaléhavější, národní, ano evropská potřeba.* Nestačí, aby kněží na kazatelkách mluvili o papeži, i státníci musejí dbáti hlasu, který zaznívá z vatikánského pahorku, ze *Sinaje Nového zákona.* Řím nebo Moskva!

Tážete se po naší *taktice.* Je to taktika těch starých. *My politisujeme přede vším na našich katolických kolenou.* My politisujeme jako všichni, velicí politikové Starého a Nového zákona. My rozhodně zavrhuje pověru, jako by vítězství bylo výsledkem velikých čísel a plných tříd. V životě národů jako v životě jednotlivců závisí všechno *na prvním politikovi, na Bohu.* My se neostýcháme i to vložit do svého manifestu. Bylo by nesmyslem bojovati pro Boha ale bez Boha, a chtít tak zvítězit.

Bůh tomu chce! Teď to musí hučeti jako bouře o letnicích všemi kraji, plápolat jako svatý ohnivý signál na všech výšinách. Bůh to chce! My to víme: naše cesta je znamenána znamením Golgoty. *Naší politikou je kříž!* Nikdy nebylo nic velkého vykonáno na jiných cestách. Proto klademe

s plnou důvěrou statek i krev svou na oltář svého krále. Chceme býti národem hrdin, nikoliv kramářů, hotovi pro to nejvyšší odvážiti se všeho.

Teď zatrubte úsvitku! Nyní zabubnujte: nastoupit do řad! *Lide katolický, povstaň!* Jde o tvou čest, o tvé spasení, o tvé svědomí. Běží o to nejvyšší a poslední. *Heslem buď: katolík!* Ve jménu Hospodina zástupů! Vzhůru a kupředu!

OBSAH:

Předmluva	5
I. Král století	7
II. Královský manifest	12
III. Královi protivníci	16
IV. Král na lavici obžalovaných	20
V. Není místa pro krále	25
VI. Král bez koruny	28
VII. Král jesliček	32
VIII. Králova práva	37
IX. Král církve	40
X. Králova nevěsta	45
XI. Králův dům	49
XII. Král žije	54
XIII. Před očima královýma	58
XIV. Královská hostina	61
XV. Král srdcí	65
XVI. Na trůně rodinném	69
XVII. Král ve škole	74
XVIII. Král králů	78
XIX. Král na kříži	82
XX. Královo povýšení na trůn	87
XXI. Králova říše	91
XXII. Králova strana	95

VADEMECUM

*úvahy pro kněžské
triduum.*

Kněžím - spolubratřím.

Josef Rybák T. J.

Kč 5.—.

SURSUM

CORDA

*úvahy pro kněžské
triduum.*

II. Cyklus podává

Josef Rybák T. J.

Kč 8.—.

DUCHOVNÍ ČTENÍ

*Duchovní obnova
pro laiky.*

Napsal

Karel Plater T. J.

Přeložil Karel Vrátný.

Kartonováno Kč 3.—.

KAREL

VRÁTNÝ :

*Krátké nedělní
a sváteční promluvy.*

Kč 15.—.

Sbírku tuto lze doporu-
čovat pro »Nedělní
čtení«.

OHEŇ NA ZEMI

Myšlenky a příklady.

Napsal

Prof. Dominik Pecka.

Kč 25.—